

Svim našim članicama i članovima želimo čestit Božić i sretnu novu godinu!

Može li Hrvatska bolje?

Tribina Zajednice utemeljitelja HDZ-a
„dr. Franjo Tuđman“

str. 16–17

HDZ

Broj 26, prosinac 2025.

SNAGA ZAJEDNIŠTVA

Središnje glasilo HDZ-a

Foto: Luka Stanzl/Pixsell

Uvodnik

Protiv političkih ekstrema, a za političku stabilnost

Glavni urednik
dr. sc. Ivica Miškulin

„Hrvatska demokratska zajednica ne smije se, pa se stoga ni neće uključivati u polarizaciju hrvatskog društva, nego će ustrajati u pozivanju svih dobronamjernih da rade na dobrobiti svoje domovine“, moglo se čuti u povodu nedavnog obilježavanja dvadeset i šest godina od smrti prvoga predsjednika samostalne i demokratske Hrvatske dr. Franje Tuđmana. Doista, navedena rečenica (uzgred, popraćena gromkim aplauzom publike) izvrsno odgovara na prozivanja naših i lijevih i desnih političkih protivnika kako se HDZ ne želi svrstati na neku od strana u sve više zaoštrenu sukobu.

Za takav je principijelan stav više razloga, a prva dva tiču se naše ideološko-programске dosljednosti. Kao prvo, HDZ je (uglavnom na svojim plećima) iznio povijesnu zadaću uspostave prve samostalne i demokratske hrvatske države, a važnu je ulogu u tom prijelomnom vremenu imala Tuđmanova politika hrvatskog „otrgnuća od prošlosti“, odnosno odbacivanja i nasilne ustaške diktature i nasilne komunističke diktature. Kako je, stoga, Tuđman odbacio mračne aspekte hrvatske prošlosti i prihvatio viziju slobodne i demokratske budućnosti, tako današnji HDZ – bez iznimke – odbacuje sva slična aktualna uskršavanja takvih pojava koje smo davno ostavili iza sebe.

Kako je, stoga, Tuđman odbacio mračne aspekte hrvatske prošlosti i prihvatio viziju slobodne i demokratske budućnosti, tako današnji HDZ – bez iznimke – odbacuje sva slična aktualna uskršavanja takvih pojava koje smo davno ostavili iza sebe.

Nadalje, u zadnjih deset godina svjedoci smo kako HDZ-ova politika modernog hrvatskog suverenizma u svakom zamislivom pogledu unapređuje našu domovinu, čineći je, pored ostalog, državom u kojoj se sve bolje živi i državom koja je sve utjecajnije u međunarodnoj zajednici. Prevažan je aspekt te politike koncept političke stabilnosti u koji, uz strateška promišljanja o najboljoj hrvatskoj budućnosti te golem (i, naravno, uspješan) posao koji HDZ-ovi dužnosnici svih razina svakodnevno čine, ulazi i ustrajan napor da se od bilo kakva stvarna utjecaja odstrane ekstremi svih vrsta. Dosad smo zato sve političke snage koje na domaćoj političkoj sceni zagovaraju protucivilizacijske ideje uspješno gurali na marginu. Tako ćemo činiti i dalje.

Gdje, zatim, uočavamo taj ekstremizam koji, ponavljamo, u svim inačicama Hrvatskoj donosi samo i isključivo štetu? Kod ljevice (SDP i Možemo!) radi se o šokantnom stupnju poistovjećivanja s političkim i kulturnim jugoslavenstvom, nerazumljivoj uvjerenosti da je pobjeda nad fašizmom donijela slobodu Hrvatima (a, zapravo, jedna je diktatura zamijenila drugu) te strašnoj tendenciji da podupire prostačke, protuustavne te proruske avanture Zorana Milanovića. Kod desnice (DOMINO, MOST, Jedino Hrvatska i Hrvatski suverenisti) radi se o šokantnom stupnju nerazumijevanja svih prednosti koje Hrvatskoj danas donosi članstvo u Europskoj uniji, promašenom kopiraju međunarodnih praksi (u prvome redu američkih) koje se kod nas ne mogu primijeniti te besramnom iskorištavanju vjere u političke svrhe. Ako žele postati ozbiljnima, današnja se ljevica u Hrvatskoj konačno mora susresti s demokratskim promjenama 1990., Franjom Tuđmanom i Katoličkom Crkvom, a desnica s Europskom unijom, slobodama, koje moraju sadržavati odgovornost i uvažavanje drukčijih, te prestankom ispravljanja povijesnih poraza.

Konačno, aktualni proplamsaji političkog i društvenog ekstremizma imaju i sasvim konkretan politički cilj. Glasi: uhvatiti HDZ na krivoj nozi, odnosno galamom i zamjenom teza uzeti mu ponešto snage kad ga se već ne može pobijediti na izborima. Suludim optužbama za fašizaciju društva tako se u zapadnoj Hrvatskoj HDZ-u želi uzeti pokoji mandat, kao što se u Dalmaciji i Slavoniji jednako suludim optužbama za gubitak autentičnosti te izdaji Tuđmana želi učiniti to isto. U tom grmu leži zec i na tu opasnost HDZ mora budno paziti.

**Rast minimalne bruto plaće
od 2016. do 2026.:**

153 %

Sadržaj

Str. 4–5

Dobri duh Zapada

Vanjskopolitički komentar: Ivica Miškulin

Str. 6–8

HDZ se ne smije uključiti u polarizaciju društva

Politički komentar: Mario Kapulica

Str. 9–11

Opipljiv napredak

Mi oni: Ivica Miškulin

Str. 12–13

Održani izbori u Mladeži HDZ-a: Tin Jurak izabran za novog predsjednika

Str. 14–15

Održani izbori u Gradskoj organizaciji HDZ-a Zagreb: Ivan Matijević izabran za novoga predsjednika

Str. 16–17

Može li Hrvatska bolje?

Tribina Zajednice utemeljitelja HDZ-a „dr. Franjo Tuđman“

Str. 18–19

Snaga hrvatskog gospodarstva – postignuća i smjerovi razvoja

Tribina Zajednica poduzetnika i obrtnika HDZ-a

Str. 20

Protiv nasilja nad ženama

Tribine Zajednica žena HDZ-a „Katarina Zrinski“

Str. 21–23

Digitalno djetinjstvo – kako društvene mreže oblikuju mladost, mentalno zdravlje i sigurnost djece u Europi

Str. 24–27

Franjo Tuđman: od povjesničara do državnika

Iz povijesti HDZ-a

Str. 28–29

Dragica Ivanišević, utemeljiteljica HDZ-a i čuvarica hrvatskog identiteta Slavonije

Str. 30–31

Riječ oporbe

Tako su govorili Zoran Milanović, SDP, MOST, Možemo!, DOMINO, Centar et comp

Glavni urednik: dr. sc. Ivica Miškulin

Urednički odbor: Mario Kapulica, Krunoslav Katičić i Zdeslav Milas. Suradnici u ovom broju:

Maria Cik, Sunčana Glavak, Mario Kapulica, Dubravka Kovačić, Ivica Miškulin i Nada Murganić.

Nakladnik: Hrvatska demokratska zajednica E-adresa: snagazajednistva@hdz.hr ISSN 2706-2562

Hrvatska i svijet

Dobri duh Zapada

Predsjednik Vlade Andrej Plenković središtima je Europske unije (ponovno) pokazao kako Hrvatska vidi Europsku uniju i svoje mjesto u njoj

Foto: Christian Liewig

Dr. sc. Ivica Miškulin

Tko danas nije svjestan da se u Ukrajini vodi rat za demokratsku i prosperitetnu budućnost Europe, boluje od težeg oblika političkog sljepila. Tko danas nije svjestan da se u Ukrajini vodi rat za očuvanje stabilnosti i budućnosti Europske unije, također pati od težeg oblika političkog sljepila. Tko danas nije svjestan da se u Ukrajini vodi rat za pravo jednog naroda da sam određuje kako će živjeti, odlučio je okrenuti glavu od istine i pravde. Tko danas nije svjestan da se u Ukrajini vodi rat za konačno istjerivanje modela autokratskog gušenja narodnih i ljudskih sloboda iz europskog istoka, taj je isto slijep kod

zdravih očiju. Tko danas nije svjestan da se u Ukrajini vodi rat za oslobađanje velike i važne europske države od zlobnih pipaka mafijaške hobotnice koja je njome ovladala, taj također ne zna vidjeti. Praktički je bezbroj, dakle, opravdanih razloga zbog kojih svaka demokratska država treba stati na stranu Ukrajine i poduprijeti je u obrani od ruske agresije.

Obranom se Ukrajine brani i stabilnost Europske unije, a onda i – u tome je, posebno podvlačimo, poanta koju mnogi danas zaboravljaju – učvršćuju samostalnost i teritorijalna cjelovitost Hrvatske. Uz brojne druge aspekte, u prvome redu produbljenje gospodarske i obrambene suradnje s Francuskom i Njemačkom, upravo su to bile temeljne poruke koje

je predsjednik Vlade Andrej Plenković iznio tijekom nedavna posjeta Parizu i Berlinu. (Nekoliko najvažnijih naglasaka posjeta posebno izdvajamo niže.) Plenković je stoga u središtima moći Europske unije iznio strateški hrvatski stav koji je, nadalje, usmjeren na postizanje dvaju temeljnih ciljeva. Prvi se može definirati kao poziv na buđenje Europske unije. Ako doista želi biti ozbiljan igrač na svjetskoj sceni i ako želi izbjeći Pandorinu kutiju unutarnjih sukoba, Europska unija jednostavno mora osigurati vlastiti jamac međunarodnog utjecaja (a to je, uz gospodarsku snagu te humanitarnu po-

moć, i obrambena industrija), kao što mora biti i prvi borac za poštivanje međunarodnog prava u svijetu (jer, pojednostavljeno rečeno, ako Rusija uspije oteti Donbas, zašto sutra netko ne bi postavio pitanje istočnih granica Njemačke ili Baranje?). Drugi je jednako važan, a sadržava pogled iz uže hrvatske perspektive. Naime, jačanjem Europske unije jačaju se i otpornost te utjecaj same Hrvatske, i to u gotovo svim zamislivim aspektima, od gospodarske snage preko društvene modernizacije pa do međunarodne prepoznatljivosti. Plenković je stoga u Parizu i Berlinu doista pogodio u srž.

Putin je pokrenuo šest velikih agresija otkako je došao na vlast. Svi se sjećaju rata u Čečeniji, invazije na Gruziju tijekom francuskog predsjedanja Europskim Vijećem 2008. i ljetnih Olimpijskih igara, ilegalne aneksije Krima, rata unutar Donbasa, intervencije u Siriji i podrške Asadovu režimu i, konačno, velike ofenzive na Ukrajinu u rujnu 2022.

Ove krize nisu izolirane, njihova se uzastopnost nastavlja kao dio promišljene strategije i teritorijalnog revizionizma koji odražava jedinstven, koherentan strateški cilj: srušiti međunarodni poredak utemeljen na vladavini prava i zamijeniti ga svijetom kojim vlada jedino sila.

Danas smo samouvjerena europska demokracija: među tri smo najbrže rastuća gospodarstva eurozone u posljednje četiri godine, jedna od dvadeset najboljih turističkih destinacija na svijetu s više od dvadeset milijuna posjetitelja, sedmi u Europskoj uniji po udjelu obnovljive energije i osmi u svijetu u provedbi UN-ovih ciljeva održiva razvoja.

Europska unija više je od tržišta: to je jedinstven projekt mira i solidarnosti. Njezino očuvanje i jačanje naša je kolektivna odgovornost. U konačnici, naša sposobnost obrane demokracije ovisit će o našoj volji da izgradimo jaču, ujedinjeniju i odlučniju Europu. Ne strah, već odlučnost mora voditi naše djelovanje. Odlučnost za ulaganje, zaštitu, inovacije, suradnju. Izgraditi Europu koja je važna. Europu koja djeluje. Europu koja traje.

Foto: Markus Schreiber

Politički komentar

HDZ se ne smije uključiti u polarizaciju društva

Idealizirano uljepšavanje monstruoznog boljševizma te nekritičko uzdizanje totalitarnog komunističkog antifašizma, uz prijetnju progonom svakomu tko bi od takve lakirovke odstupio, najnovija je strategija grogirane ljevice.

Mario Kapulica

Provincijski tip radikalnog i nerazumnog desničarenja i boljševički tip zlosretnog komunizma (naslonjenog na tradicije nedemokratskog jugoslavenskog integralizma uz natruhe poraženog velikosrbizma) dvije su marginalne silnice. Obje su dio moderne Hrvatske i njezina popudbina iz vremena prije Domovinskog rata. I jedna i druga – kad bi kojim slučajem postale dominantne – odvele bi nas, uvjeren sam, u nova bespuća povijesne zbiljnosti, na stranputice na kojima – jer ne mogu prihvatiti postojanje ovih drugih pored sebe, – moderna Hrvatska ne bi bila moguća...

Iako čak ni zajedno ne čine bitniji dio hrvatskog nacionalnog bića (ali jesu njegov dio makar si međusobno odriču to pravo), ipak svaka za sebe drži da joj pripada pravo na dominaciju. To pravo crpe iz čvrstog, ali potpuno pogrešnog uvjerenja kako su vrijednosti Tuđmanove Hrvatske zaboravljene te da je ono što je u memoriji onih koji su je stvarali ostalo izvitopereno do te mjere da je nastupio pravi trenutak za preuzimanje uzda nad društvom, istinom, politikom. Namjerno koristim taj izraz (preuzimanje uzda) jer upravo je to ono o čemu sanjaju i što priželjkuju najstrastveniji zagovornici i kreatori radikalizacije političkoga i društvenoga života. Zato nije pravo pitanje kako je moguće da u Hrvatskoj 2025. takve suprotnosti postoje, nego zašto s iskustvom koje imamo ne možemo razaznati kako u pokušaju da nas što više podijele jedna drugu ne suzbijaju, već hrane. Pritom su složne samo u jednome: današnja Hrvatska je iz njihove optike prožvakana stvar!

U svom je konstantnom napretku i rastu, usmjerena na kvalitetu života, zgrade i ceste, tunele i mostove, izgubila boju i okus. Postala je „dosadna“ u toj svojoj stabilnosti koja je na punih deset godina zaustavila klatno koje je davalo šanse čas

jednima, čas drugima pa je krajnje vrijeme za ubacivanje „pojačivača okusa“ kako bi je se moglo probaviti. A to nije moguće ako se držimo recepta na kojem je stvorena kad je u hodu i pod naletom agresije, puna teških kompromisa i naizgled nepremostivih i nepomirljivih sastojaka (pa i zatomljene povijesne mržnje i predrasuda) ostvarila povijesno čudo. Iz raznih razloga, neki s odobravanjem, neki uz škrgut zuba, neki svjesno neki nesvjesno, prihvatili smo tu Tuđmanovu formulu i nitko na putu stvaranja Hrvatske nije odbačen. Odbačene su metode i naslijeđa totalitarnih režima s kojima suvremena Hrvatska nema veze, odnosno ima manje veze nego Hajdaš Dončić s HDZ-om.

Ljevica i tlapnje boljševičkog antifašizma

I prva i druga Jugoslavija nastale su na suprotnosti demokratskim vrijednostima i održavane su totalitarnim modelom upravljanja uz poznatu majorizaciju hrvatskog naroda te odricanje prava na vlastitu državu. Desetljećima je to bila glavna odlika jednostranačkog totalitarnog režima koji je u svima koji su se za to pravo zalagali vidio samo najmrskije neprijatelje. U njihovoj sotonizaciji komunistička vlast nije imala mjere ni granica – svi su za nju bili fašisti. Njihova je politička, društvena pa i biološka eliminacija bila opravdana jer bi ostaviti „fašiste“ na životu značilo dovesti u pitanje vlastiti „antifašistički“ identitet. Demokratska Hrvatska je pak, bez ikakve dvojbe, nastala na odbacivanju komunističkog porijekla. Zapravo, nikad ga nije ni prihvatila jer bi prihvaćanje komunizma u bilo kojoj njegovoj inačici značilo odustajanje od sebe i svoje državnosti. Zato je idealizirano uljepšavanje monstruoznog boljševizma te nekritičko uzdizanje totalitarnog komunističkog „antifašizma“ (čiji je prvi potez bio

eliminirati ljude koji politički razmišljaju), uz prijetnju progonom svakomu tko bi od takve lakirovke odstupio, najnovija strategija grogirane ljevice. Ona tako (nema joj druge) očajnički traži način povratka u relevantnost u kojoj već cijelo desetljeće ne stanuje.

Demokratska Hrvatska je pak, bez ikakve dvojbe, nastala na odbacivanju komunističkog poretka. Zapravo, nikad ga nije ni prihvatila jer bi prihvaćanje komunizma u bilo kojoj njegovoj inačici značilo odustajanje od sebe i svoje državnosti. Zato je idealizirano uljepšavanje monstruoznog boljševizma te nekritičko uzdizanje totalitarnog komunističkog „antifašizma“ (čiji je prvi potez bio eliminirati ljude koji politički razmišljaju), uz prijetnju progonom svakomu tko bi od takve lakirovke odstupio, najnovija strategija grogirane ljevice.

Zgražajući se nad idejom da se ozakoni Deklaracija o Domovinskom ratu, Jelena Lovrić, svojevremeni apologet lika i djela vođe jednostranačkog komunističkog režima Josipa Broza, kaže kako je to pokušaj da se „represijskom toljagom ograniči slobodno izražavanje mišljenja“. Strah ju je da bi se svako iznošenje „nemilih činjenica o Domovinskom ratu moglo kriminalizirati“, dok se za kriminalizaciju nemilih činjenica o komunističkom režimu i partizanskim zločinima zdušno zalaže. Tako oni koji u Hrvatskoj 2025. vode rat za komunistički „antifašizam“ i njegovu nedodirljivost zapravo iskorištavaju antifašizam za rat protiv slobode jer samo udaljavanjem od komunizma i njegova mentalnog sklopa društvo (pa tako i hrvatsko) može napredovati, samo u okvirima izvan komunističkoga možete vjerovati da će vaše dijete živjeti bolje od vas. „Antifašistički“ entuzijazam i nostalgija za tim režimom nije u određenim krugovima ništa iznenađujuće. Međutim, grozomorna je pomisao kako bi oni trebali biti mjerilo normalne Hrvatske. Ali ne ide. Hrvatska na njihove bizarne i posve neutemeljene optužbe reagira snošljivo (što desnica, naravno, smatra kapitulantskim) ne vraćajući se ni u 41. ni u 45., nego gradeći i razvijajući Hrvatsku na temeljima stvorenima u Domovinskom ratu i u smjeru koji podupire većina hrvatskih birača makar se s vremena na vrijeme nađu pojedinci i grupice koje ovim profesionalnim „antifašistima“ i nekadašnjim „društveno-političkim radnicima“ nasjedaju.

Politička zloporaba kulturnih događaja

Vjerojatno nikoga nije začudilo da je u vremenu posebnog pijeteta prema žrtvama Domovinskog rata, Vukovara i Škabrnje diljem Hrvatske opetovano, po tko zna koji put, došlo do novih akcija ekstremnog krila srpske nomenklature u Hrvatskoj i da se nastavno na to ljevičarski narativ o „ustašizaciji Hrvatske“ nastavio valjati medijskim i javnim prostorom. Princip je isti, sve su ostalo nijanse. No sadašnje vodstvo SDP-a nepovratno je izgubilo svaki kredibilitet pokazavši da

je ispod razine čak i onog jugoslavenskog i duboko komunističkog s kraja osamdesetih godina. Podsjetimo: početkom 1989., nakon događaja na kninskom području pod izlikom kulturnih manifestacija i vjerskih svečanosti (manastir Krka, Kosovo kraj Knina, Kistanje i osnivanje srpskog kulturnog društva „Zora“), tadašnje je predsjedništvo CK SKH 10. srpnja 1989. istaknulo da su „militantne grupe i pojedinci svojim nasilnim i prepoznatljivim metodama, s platforme velikosrpskog nacionalizma, pokušavali, u sprezi s pojedinim lokalnim grupama srpskih nacionalista, iskoristiti općenarodnu manifestaciju (osnivanje kulturnog društva, op. a.), njezin vjerski i društveni karakter i politički ju zloupotrijebiti.“ A priori odbaciti bilo kakvu pomisao da se i danas neki društveni i kulturni događaji politički zloupotrebljavaju nije samo naivno nego je i duboko pogrešno.

A u tom zanemarivanju najgore je oštricu svojih napada nekritički usmjeriti na državu koja djeluje odgovorno i protiv svih koji na bilo koji način krše javni red i mir, koristeći se pritom vokabularom notornog Vuka Draškovića, koji je u pomalo zaboravljenom pismu predsjedniku Tuđmanu iz veljače 1991., u jeku velikosrpske agresije na Hrvatsku, pisao o „povampirenim avetima endehazije“ i „ustaškoj šahovnici“ optužujući Tuđmana da je „preuzeo barjak i nacističku misao poražene Hrvatske“. Indikativno je da svaka kriza na lijevome spektru ima isti epilog i da u takvim situacijama ljevica ama baš nikada ne staje na osudi povrede slobode nacionalnog izražavanja. Zapravo, ta je sintagma „sloboda nacionalnog izražavanja“ ideološkom upotrebom pretvorena u neuvjerljivu i neiskrenu ljevičarsku floskulu kako bi se pod nju podvelo sve, pa i otvoreno političko provociranje sračunato da izazove što veći konflikt i što burniju reakciju. U svjetlu toga poneke ljevičarske reakcije više nalikuju na imperativno zahtijevanje zabrane izražavanja nacionalne pripadnosti i osjećaja većinskog naroda nego na pokušaj da se osudom neprihvatljivog otvori i proširi suradnja na prihvatljivim osnovama.

Hajdaš Dončić i demokratski izazov

Pogledajmo inicijativu Siniše Hajdaša Dončića, koji nedavno pismom poziva Plenkovića na „otvaranje dijaloga“, koji se nudi kako bi osnažio demokraciju, ustavne vrednote (još nedavno je sudjelovao u protuustavnom izbornom puču Zorana Milanovića) te poziva čak i na „obnovu povjerenja u institucije“ koje netremice dovodi u pitanje i ruši. Dončiću, koji u napadima na Plenkovića često spominje Vučića uspoređujući Vučićevu Srbiju s Tuđmanovom Hrvatskom, iako nerado, odgovorit ću uspoređujući njegovu i SDP-ovu ponudu za „očuvanje i snaženje demokracije i uključenosti“ s onom Vučićevom iz rujna ove godine (tijekom njegova govora na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda u New Yorku) u kojoj je ponudio Beograd „kao mjesto posredovanja u dijalogu o svim aktualnim sukobima u svijetu“. U istom je govoru taj deklarirani četnik, nakon izricanja ambicije da zadrži jednu neovisnu državu (Kosovo, op. a.) pod svojom jurisdikcijom, istaknuo da „Balkan ne smije biti poprište za druge ambicije, već mjesto zajedničke odgovornosti“ (!?!), nadodavši floskule o tome kako „dijalog nema alternativu“.

Dok na ulicama Srbije njegov represivni aparat već godinu dana primjenjuje grubu silu, Vučić poziva na „bezučjetni

razgovor o svim temama od značaja za društvo“. A jedna od najvažnijih nesumnjivo je i ona koju je u siječnju 1992. u okupiranim Mirkovcima izrekao ratni zločinac Željko Ražnjatović Arkan, ona o „ustašama i fašistima u Hrvatskoj“. Pogledajmo koju politiku predstavlja čovjek koji u tom pismu Plenkoviću tvrdi da nam je „potreban dijalog kao temelj političkog života“, a koji svoje izjave običava završavati sa znamenitim pokličem: „I točka!! Rekao sam: ‘I točka!’“ Nema dalje! Točka! Došao je 18. 11. i u Vukovar rekavši: „Došli smo tu izraziti suosjećanje i ništa više!“. Zar uistinu, Siniša?

Hajdaševi apologeti sada navode kako je „njegov pomirbeni i uključiv rakurs i pruženu ruku za dijalogom koji nadi-lazi stranačke podjele i traži nacionalni dogovor“ Plenković „grubo odbio“, baš kao i pozive zastupnika Možemo! na zajedničku osudu i borbu protiv navale „desničarskog ekstremizma i nasilja“. Pupovčevu pak najavu udruživanja snaga s oporobom ti isti predstavljaju kao najavu udruživanja snaga s vladajućima. „U naredne četiri godine ćemo se baviti pozicioniranjem naše stranke u političkom životu Hrvatske unutar opozicijskog korpusa stranaka koje su nam politički bliske“, reče Pupovac, a Jelena Lovrić prevodi: To je Pupovčevo „zago-varanje preslagivanja u vladajućoj koaliciji i povratka njegova SDSS-a u HDZ-ovu vlast, tamo odakle su prije nešto više od godinu dana izbačeni.“ O tempora, o Lovrić!

Izmišljanjem proustaške desnice ošamućena ljevica pokušava zbiti redove i mobilizirati birače lijevih uvjerenja, što god to danas u Hrvatskoj bilo. A malo je toga izuzev rigidnog komunističkog antifašizma od te ljevice ostalo i pitanje je što uopće takvi u Hrvatskoj mogu ponuditi. Izgubljene glasove pokušavaju vratiti optužujući HDZ za ekstremizam, a hrvatsku državu (koja osuđuje svaki nasrtaj na demokratske političke institucije, svako kršenje načela pravne države i svako kršenje temeljnih prava i sloboda bez obzira na pripadnost) za gaženje upravo tih vrijednosti.

Dončićeva kamarila plaši javnost fantomom radikalne i navodno histerične proustaške desnice, baš kao što su to radili kreatori agresije na Hrvatsku, koji su svakoga tko se suprotstavljao njihovoj hegemonističkoj politici proglašavali neonacistima (za neonacizam su u travnju 1993. optužili čak i vrh američke administracije nakon uvođenja sankcija, op. a.) A najzdušnije to rade u dane kada se prisjećamo srbijanskog fašizma koji je nasrnuo na Hrvatsku i njezine ljude (čak je i Milovan Đilas u intervjuu u prosincu 1992. godine o njemu jasno progovorio rekavši „U Kninu su balkanski fašisti, vlasti u Kninu – to je balkanski fašizam!“).

Morbidan je to i jalov pokušaj izjednačavanja krivnje i guranja pod tepih fašizma koji je Hrvatskoj nanio toliko zla i nasuprot kojem je Hrvatska stvorena. Iako su već dobro iritantni u svom pokušaju nametanja takve slike, jasno je da nestanak njihova rigidnog crvenila ne znači da je Hrvatska potonula u crnilo. Naprotiv! Hrvatska se – vraćajući se na put izgradnje svoje državnosti – odrekla i crnila i crvenila koji su je u tome sputavali. Zato ova djeca koja misle da trebaju izaći na ulicu i tući se za hrvatski put (kao što to često, nažalost, rade na sportskim tribinama za svoj klub) trebaju s tim odmah prestati. To nije dobro. To je glupo i pogrešno. I to nije hrvatski put, nego put u kompromitaciju hrvatstva.

Dončić je pak odabrao svoj put: prijateljski i suradljiv prema ekstremistima s ljevice te provokatorima iz redova SNV-a

i SDSS-a koji Srbe u Hrvatskoj žele držati u stanju latentnog sukoba s modernom Hrvatskom i Domovinskim ratom na kojem je nastala iako je nekoliko tisuća pripadnika srpske manjine sudjelovalo u njezinoj obrani. Višestruko je to manje od onih koji su je napadali, ali dokad će takvi koji se devedesetih nisu mogli identificirati s hrvatskom domovinom imati primat u javnom prostoru i primat pristupa javnom novcu u odnosu na one koji su je branili kao pripadnici hrvatske vojske? Ovo zloćudno izopačenje lijevih i slobodarskih ideja u Hrvatskoj pokušaj je normaliziranja devijantnog kockanja s demokratskim vrijednostima društva.

Hrvatska je nastala nasuprot komunizmu!

Nije šala, SDP želi ozakoniti verbalni delikt tvrdeći da je antifašizam u Hrvatskoj duboko povrijeđen svakim izrazom hrvatstva dok istodobno raste i cvjeta sa svakim koketiranjem sa zločinačkim komunističkim režimom, prikrivenim četništvom i sa svim onim crnilom koje isključivost nosi sa sobom, u što ulaze i stalna opjevavanja zločina koje su zavile u crno većinu hrvatskih ljudi. Zato zanemaruju upozorenja da bi progoni koje zazivaju i kriminalizacija svega što se ne uklapa u njihovo ideološko poimanje svijeta predstavljalo drastičan otklon od smisla i vrijednosti rata za slobodnu Hrvatsku. Zaustavljanje polariziranja hrvatskog društva njima jednostavno nije u interesu pa su bacili rukavicu dijelu frustrirane desnice koja je izazov spremno prihvatila.

To je jugonostalgičarski alat kojim su svojevremeno pokušavali srušiti i Tuđmana: eufemizam odnosno ublažavanje zlokobnog izraza vlastite netrpeljivosti zbog bontona, kojega se jako teško i iz nužde tek ponekad drže. Tako kolovođe višesatne lomljave i udaranja po saborskim klupama prilikom iznošenja Plenkovićeve izvješća o radu Vlade odjednom pozivaju na „dijalog i međusobno razumijevanje“, otvorenost, razgovore i „uvažavanje argumenata“ dok na ulicama traže ponovnu restauraciju komunističke Jugoslavije, ukidanje nacija (i nacionalnih manjina?!), hrvatskog jezika te smrt ideološkim protivnicima u skladu s onom „tko ne voli zvijezdu petokraku, sam će sebi kopat raku“.

Kad je riječ o antifašizmu koji je „ugrađen u temelje suvremene Hrvatske“, jedno prisjećanje. Tridesetoga svibnja 1990. konstituiran je višestranački i demokratskom voljom hrvatskih građana izabrani sabor. Nakon sjednice novoizabrani zastupnici su se s okupljenim mnoštvom spuštali prema Trgu bana Jelačića na središnju proslavu tog čina. Tuđman je zahitijevao da se u povorci nose sve hrvatske povijesne zastave. Onu komunističku nitko nije htio uzeti u ruke. Zaključno, suvremena Tuđmanova i ova naša Hrvatska nije nastala samo nasuprot NDH nego i nasuprot komunističkoj SRH. I točka! Što god Hajdaš Dončić mislio o tome.

Mi i oni

Opipljiv napredak

Živimo u vrijeme u kojem uporaba novoga pozicioniranja Hrvatske u međunarodnoj zajednici (u prvome redu unutar Europske unije) omogućava Vladi provedbu politike sveopće modernizacije države, a koja se svakodnevno očituje i u rastu radničkih plaća i u rastu poduzetničkog profita.

Dr. sc. Ivica Miškulin

Protekli su tjedni i mjeseci vrlo dobro pokazali koliko su politička te društvena stabilnost Republike Hrvatske ovisni o HDZ-u i njegovoj politici modernog hrvatskog suverenizma. To se ne odnosi samo na događanja kojima je domaća javnost u posljednje vrijeme doslovno okupirana, a koja smatramo neželjenim posljedicama opasnih pokušaja oporbenih i paraoporbenih društvenih dionika da promijene političku situaciju ustanovljenu pobjedom HDZ-a na saborskim izborima 2024. Umjesto, stoga, na minorne prosvjede i kontraprosvjede ljevice i desnice, današnju analizu usmjerit ćemo prema aktualnom gospodarskom trenutku Hrvatske.

Svaka je, međutim, ekonomska politika ili gospodarska inicijativa moguća jedino kao posljedica konkretnog političkog smjera. Kad je o HDZ-u i vladi koju danas predvodi riječ, onda svakako treba krenuti od programa stranke iz sredine 2022. Tu je naime napisano da će HDZ podupirati „poslovno okruženje utemeljeno na načelima dobrog upravljanja i društvene odgovornosti“ i koje „osigurava najbolju ravnotežu između prosperiteta, socijalne sigurnosti i održivog razvoja“. Dakle, karakteristično za suvremene demokršćanske stranke, HDZ se tu odredio kao pobornik poduzetničkih sloboda i inicijativa kojima će država osigurati sve uvjete za nesmetani rad, ali unutar ozračja koje se mora temeljiti na konceptu društvene odgovornosti i s posebnim naglaskom na pravednoj zaštiti radnika te najslabijih skupina.

Opipljiv napredak (i opipljiva zarada)

Danas ili više od dvije i pol godine poslije tog programskog zaključka s posebnim zadovoljstvom možemo ustvrditi da su HDZ-ove vlade obećano ispunile. Drugim riječima, živimo u vrijeme u kojem uporaba novoga pozicioniranja Hrvatske u međunarodnoj zajednici (u prvome redu unutar Europske unije) omogućava Vladi provedbu politike sveopće modernizacije države, a koja se svakodnevno očituje i u rastu

radničkih plaća i u rastu poduzetničkog profita. Druga je, nadalje, strana iste medalje stabilizacija državnih financija koja dopušta Vladi provedbu raznolikih politika državnog intervencionizma.

Vlada je pažljivo razmotrila prijedloge poslodavaca, sindikata i ekonomske struke i smatramo da je primjeren iznos minimalne bruto plaće za 2026. godinu 1050 eura. Time je u razdoblju od 2016. pa do 2026. bruto iznos minimalca s tadašnjih 414 eura narastao 153 posto. Samo u protekle tri godine minimalna je plaća rasla točno za 50 posto, sa 750 eura bruto na 1050 eura bruto.

Jedna od zadnjih posljedica novog stanja ojačanog hrvatskog gospodarstva (iza kojeg, naravno, stoji ojačana hrvatska država) jest i mogućnost podizanja minimalne bruto plaće za 2026. na iznos od 1050 eura. Uz (opet pohvalnu) činjenicu da se radi o porastu od 8,25 % u odnosu na 2025. svako valja napomenuti da će taj potez Hrvatsku svrstati u red srednje jakih država članica Europske unije (po kriteriju visine minimalne bruto plaće za 2026.). Konkretno, u društvo Španjolske, Slovenije, Grčke, Poljske, Litve, Cipra i Portugala, odnosno ispred Malte, Češke, Estonije, Slovačke, Rumunjske, Latvije, Mađarske i Bugarske, a iza Luksemburga, Irske, Nizozemske, Njemačke, Belgije i Francuske. Poljaci će nam tako „bježati“ svega 50 eura.

Naravno, mogućnost podizanja minimalne bruto plaće u 2026. svjedočanstvo je nove gospodarske snage hrvatske države, ali i boljega položaja (odnosno viših profita) njezinih poduzetnika. Jednostavno, poduzetnici više zarađuju, a u tu su poziciju (uz vlastitu pamet i inicijativu) došli zahvaljujući i općoj modernizaciji države kojom upravlja Vlada. Kako, međutim, Vlada mora voditi računa i o ostalim segmentima

društva, tako je odlučila položaj radnika unaprijediti spomenutom mjerom podizanja minimalne bruto plaće.

Tim više moramo konstatirati iznimnu začuđenost negativnom reakcijom Hrvatske udruge poslodavaca kad je Vlada javnosti priopćila da namjerava podignuti minimalnu bruto plaću u 2026. Uslijedila je razumljiva reakcija predsjednika Vlade Andreja Plenkovića. „Mi smo“, izjavio je krajem listopada 2025., „kao Vlada pažljivo razmotrili i prijedloge poslodavaca, sindikata i ekonomske struke i smatramo da je primjeren iznos minimalne bruto plaće za 2026. godinu 1050 eura. Time je u razdoblju od 2016. pa do 2026. bruto iznos minimalca s tadašnjih 414 eura narastao 153 posto. Samo u protekle tri godine minimalna plaća raste točno za 50 posto, sa 750 eura bruto na 1050 eura bruto.“ Kad se ovomu doda da je Vlada predvidjela da se poslodavcima u svojevrsnom prijelaznom razdoblju isplaćuje kompenzacijska mjera (ili razlika između iznosa minimalne bruto plaće u 2025. i novoga u 2026.), tad nam se primjedbe Hrvatske udruge poslodavaca (koje je moguće svesti na kukanje da ih se ovom mjerom uništava, odnosno da oni to ne mogu platiti) čine sasvim promašenima.

Naravno, mogućnost podizanja minimalne bruto plaće u 2026. svjedočanstvo je nove gospodarske snage hrvatske države, ali i boljega položaja (odnosno viših profita) njezinih poduzetnika. Jednostavno, poduzetnici više zarađuju, a u tu su poziciju (uz vlastitu pamet i inicijativu) došli zahvaljujući i općoj modernizaciji države kojom upravlja Vlada.

Predsjednik je Vlade u energičnoj obrani mjere doista bio u pravu, odnosno svi su argumenti bili na njegovoj strani. To potvrđuje i jedina analiza koja je nekako dospjela u javnost, a izradio ju je asistent na Katedri za makroekonomiju i gospodarski razvoj Ekonomskog fakulteta u Zagrebu Viktor Viljevac. Prema Viljevcu, profit hrvatskih poduzetnika uvelike je nadmašivao njihove troškove, uključujući naravno i izdvajanja za plaće, a time su i žalbe na podizanje minimalne bruto plaće neopravdane.

Njegovih pet ključnih uvida donosimo u cijelosti jer sadržavaju i čitav niz drugih važnih podataka. Dakle:

„1. Rast neto plaća u posljednje je četiri godine bio osjetno veći od inflacije za većinu radnika (ali nipošto sve), stoga se može zaključiti da je životni standard većine radnika u Hrvatskoj porastao. To vrijedi za radnike i u privatnom i u javnom sektoru, a ovo pokazuju i podaci koji ne ovise o službenoj mjeri inflacije.

2. Iako su bruto plaće rasle po visokim stopama, što je povećalo troškove rada, iznosi dobiti rasli su osjetno više. Podaci Fine pokazuju da je profitabilnost poduzeća koja posluju u Hrvatskoj 2023. i 2024. godine bila najveća od osnutka države mjereno pokazateljima kao što su marža dobiti prije oporezivanja, neto profitna marža i povrat na kapital. Povećanje profitabilnosti vidljivo je i ako se četverogodišnje razdoblje 2021. – 2024. usporedi s četverogodišnjim razdobljem 2016. – 2019.

Profitne marže su u 2024. godini bile više u odnosu na relativno uspješnu 2019. godinu u (gotovo) svim područjima.“

„3. Nastavno na drugi zaključak, upitna je teza da prosječna plaća u privatnom sektoru nije mogla pratiti rast prosječne plaće u javnom sektoru. Da je privatni sektor u cjelini 2024. godine poslovao s jednakom maržom dobiti prije oporezivanja ili povratom na kapital kao u relativno uspješnoj 2019. godini, prosječna bi plaća u privatnom sektoru mogla pratiti rast prosječne plaće u javnom sektoru. Ovo, naravno, ne vrijedi za svako pojedino poduzeće, nego za poduzeća u privatnom vlasništvu promatrana u cjelini.

4. U alternativnom scenariju, u kojem bi marže dobiti prije oporezivanja u 2024. godini bile na razini onih iz 2019. godine, razina cijena mogla je biti oko 1,64 % niža od stvarne, što bi, naravno, isključivalo mogućnost spomenutih hipotetskih povećanja plaća. Da je povrat na kapital bio identičan onome iz 2019. godine, razina cijena mogla je biti oko 1,26 % niža od stvarne. Nadoveza (2025.) je procijenila da je inflatorni utjecaj povišica u javnom sektoru iz travnja 2024. godine bio između 0,5 i 1,0 postotnih bodova. Povećanjem marži može se objasniti manji dio ukupnog rasta cijena u posljednje četiri godine.

5. Ovi rezultati impliciraju da se rast troškova rada do kraja 2024. godine ne može smatrati prevelikim te da on nije ugrozio poslovanje poduzeća promatrano na razini cjelokupnog gospodarstva. Da je poslovanje poduzeća bilo ozbiljno ugroženo prevelikim troškovima rada, profitne marže bi pale, a ne porasle. Važno, profitne marže su rasle i skupinama poduzeća koje isplaćuju najniže plaće. U tom se kontekstu analizira točnost nekih podataka i tvrdnji koje je Hrvatska udruga poslodavaca iznijela u javnost u okviru rasprave o ovoj temi, kao što je tvrdnja da prosječno europsko poduzeće posluje s dvostruko većim profitnim maržama od hrvatskog. Zapravo su, primjerice, profitne marže u Hrvatskoj veće nego u Njemačkoj.“

Autor u daljnjoj analizi efektno razbija i druge teze Hrvatske udruge poslodavaca. To se u prvome redu odnosi na podosta raširene tvrdnje poput onih da rast plaća u privatnom sektoru ne može pratiti rast plaća u javnom sektoru te da je profitabilnost poduzeća u privatnom sektoru ugrožena rastom troškova rada. Naprotiv, brojčani podaci koje iznosi pokazuju da su privatni poduzetnici itekako mogli pratiti povišice u javnom sektoru, kao i da su profiti privatnih poduzetnika tijekom 2023. i 2024. bili rekordni pa su onda itekako kompenzirali troškove rada, među njima i plaća.

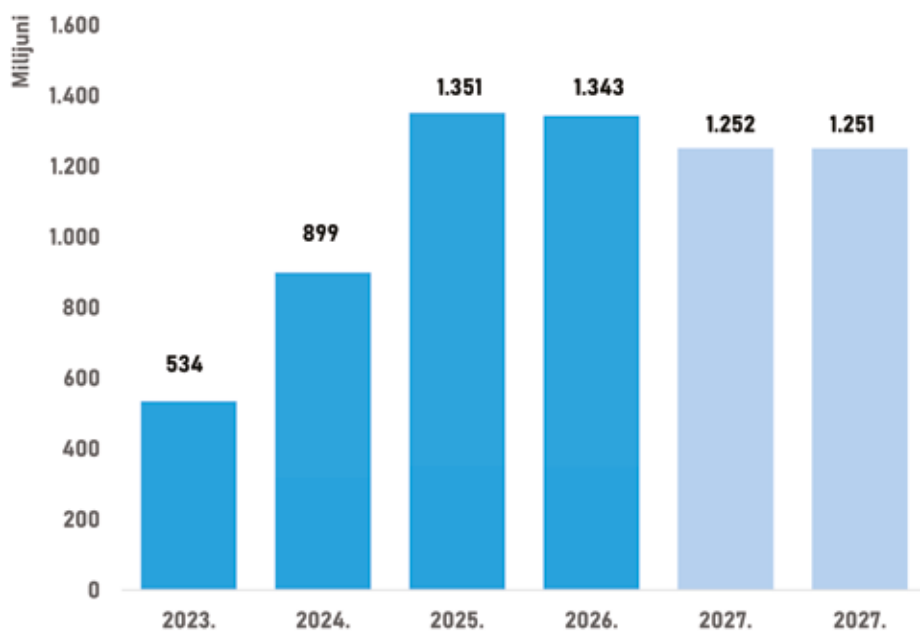
Zasluzena pohvala

Kad je već većini medija mrsko prenijeti informacije o ekonomskim uspjesima Vlade, to ćemo učiniti mi. Dakle, 2024. donijela je Hrvatskoj vrlo opipljive pozitivne učinke, od rasta bruto domaćeg proizvoda do rasta plaća i mirovina, a svakako valja istaknuti i da se država nalazi u fantastičnom šesnaestom uzastopnom kvartalu ekonomskog rasta. Rast bruto domaćeg proizvoda nesumnjivo pozicionira Hrvatsku u red najbrže rastućih ekonomija Europske unije pa treba zaključiti da država uspijeva zadržati stabilan ekonomski rast, čime se dodatno približava razvijenijim državama članicama.

Konačno, aktualni se pozitivni trend nazire i u državnom proračunu za iduću godinu. Koliko smo mogli vidjeti, radi se o uravnoteženu dokumentu koji uspijeva spojiti socijalnu osjetljivost, razvojnu orijentaciju i fiskalnu disciplinu. To pokazuje da je makroekonomska politika postavljena na

zdravim osnovama, a da rast utemeljen na investicijama, potrošnji i rekordnoj zaposlenosti stvara stabilan fiskalni okvir. (Našim čitateljima niže donosimo grafikone koji na ilustrativan način svjedoče o novoj ekonomskoj snazi hrvatske države).

Pomoći osjetljivim skupinama

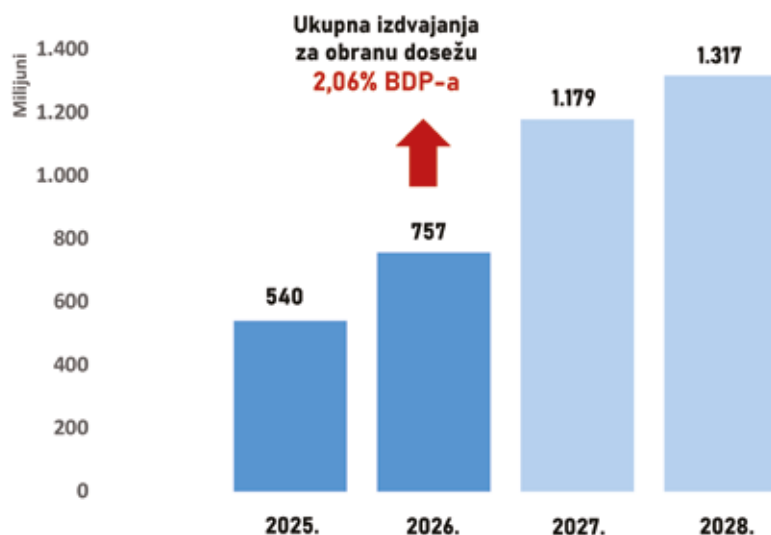

2026.
1,343 mil. eur

- ✓ inkluzivni dodatak (190.854 korisnika)
- ✓ jednokratna naknada
- ✓ udomitelji
- ✓ status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja
- ✓ zajamčena minimalna naknada
- ✓ naknada za ugroženog kupca energenata
- ✓ nacionalna naknada za starije osobe

Grafika: Vlada Republike Hrvatske

Obrambena sigurnost – ulaganja u opremanje

2026.

757 mil. eur

- ✓ Borbeni tenkovi Leopard
- ✓ Višenamjenski borbeni avioni Rafale
- ✓ Višenamjenski helikopteri Black hawk
- ✓ Borbena vozila pješništva na gusjenicama Bradley
- ✓ HIMARS
- ✓ bezposadne letjelice Baryaktar

Grafika: Vlada Republike Hrvatske

HDZ Unutarstranački izbori

Održani izbori u Mladeži HDZ-a: Tin Jurak izabran za novog predsjednika

Uredništvo

Na unutarstranačkim izborima u Mladeži Hrvatske demokratske zajednice za novog je predsjednika izabran Tin Jurak. Izbori su održani po načelu jedan član – jedan glas na 28 biračkih mjesta diljem Hrvatske, a svoje je pravo glasa iskoristilo 7897 članica i članova Mladeži HDZ-a.

Uz novog predsjednika izabrani su i zamjenik predsjednika Domagoj Čorić te potpredsjednici Željko Romić, Stipan Čurak, Katarina Petrović, Josip Ukalović i Ivan Jagnjić. U

Predsjedništvo Mladeži izabrani su Lara Mandić, Lovro Horvat, Petar Spajić, Domagoj Kelović i Luka Knez.

Predstavljen je i program „HDZ – generacija“, usmjeren na ključna pitanja mladih. Program je namijenjen generaciji odrasloj u demokršćanskim vrijednostima iako oblikovanoj modernom tehnologijom i individualizmom.

Poseban naglasak stavljen je na reforme obrazovnoga sustava kako bi pratio potrebe tržišta rada, digitalne trendove i razvoj umjetne inteligencije, uz jačanje studentskog standarda, modernizaciju menzi, unaprjeđenje studentskog

Foto: HDZ

Foto: HDZ

smještaja i priznavanje studentskog rada u radni staž. Kao jedan od prioriteta ističe se rješavanje stambenog pitanja mladih u sklopu Nacionalnoga plana stambene politike te drugih komplementarnih mjera. Program naglašava važnost mentalnoga zdravlja te kvalitetne i dostupne psihološke podrške učenicima i studentima u svim dijelovima Hrvatske.

Posebnu pozornost program posvećuje i mladim obiteljima, demografiji i potpori roditeljima kvalitetnim javnim uslugama i povećanjem broja mjesta u vrtićima. Jedan od ključnih ciljeva je digitalna i zelena tranzicija Hrvatske, uz ulaganja u održive tehnologije, obnovljive izvore energije i borbu protiv dezinformacija.

Naša je obveza predlagati konkretne mjere i programe za mlade u Hrvatskoj te biti snažan glas svoje generacije na političkoj sceni.

Aktivno sudjelovanje Mladeži HDZ-a u europskim i globalnim organizacijama mladih demokršćana i pučana daje programu i snažnu međunarodnu dimenziju. Cilj programa je izgraditi modernu i konkurentnu Hrvatsku u kojoj mladi mogu ostati, raditi, napredovati i zasnovati obitelj uz podršku države.

Istodobno program najavljuje i snažnije uključivanje mladih u procese donošenja odluka na svim razinama, uz povećanje njihove prisutnosti u stranačkim tijelima i predstavničkim institucijama, kao i daljnje jačanje stranačkog djelovanja uz veću vidljivost aktivnosti Mladeži, osnaživanje

organizacija na terenu te dodatno isticanje programa i projekata važnih za mlade.

Poseban naglasak programa stavljen je na reforme obrazovnog sustava kako bi pratio potrebe tržišta rada, digitalne trendove i razvoj umjetne inteligencije, uz jačanje studentskog standarda, modernizaciju menzi, unaprjeđenje studentskog smještaja i priznavanje studentskog rada u radni staž.

Tin Jurak, koji je proteklih sedam godina vodio Mladež HDZ-a Varaždinske županije, izborom na nacionalnu funkciju postaje i član Predsjedništva HDZ-a. „Zahvaljujem svim članicama i članovima koji su izašli na izbore i podržali naš tim. Naša je obveza predlagati konkretne mjere i programe za mlade u Hrvatskoj te biti snažan glas svoje generacije na političkoj sceni. Nastavit ćemo djelovati kao pouzdan partner Vladi Republike Hrvatske na čelu s premijerom Andrejem Plenkovićem i aktivno sudjelovati u provedbi politika koje donose stvarne prilike mladima“, poručio je.

Novo vodstvo naglasilo je kako mladi imaju odgovornost, ali i priliku kreirati politike koje oblikuju budućnost Hrvatske. U tom procesu istaknuli su snažnu potporu Vlade Republike Hrvatske i predsjednika HDZ-a Andreja Plenkovića kao partnera koji kontinuirano prepoznaju i podupiru potrebe mladih.

HDZ Unutarstranački izbori

Održani izbori u Gradskoj organizaciji HDZ-a Zagreb: Ivan Matijević izabran za novoga predsjednika

Uredništvo

Novi predsjednik s vizijom odgovornog i modernog Zagreba

Izbor Ivana Matijevića za predsjednika Gradske organizacije HDZ-a Grada Zagreba rezultat je povjerenja članstva i političkog opredjeljenja za novi model vođenja stranke i razvoja gradske organizacije. Ukupna podrška više od pet tisuća glasova potpore pokazuje da ga članice i članovi prepoznaju kao čovjeka koji može povezati snagu stranačkog terena i viziju modernog, uspješnog Zagreba koji ide naprijed. Njegov izbor označava i političku prekretnicu. Članstvo je poslalo poruku da želi čvrst, organiziran i ozbiljan HDZ u glavnom gradu svih Hrvata. Zagreb ponovno treba zauzeti svoje mjesto stvarnog političkog i razvojnog središta Hrvatske.

Protiv aktivističkih improvizacija u Zagrebu

Zagreb kao političko i gospodarsko središte Hrvatske ima oko osamsto tisuća stanovnika i generira otprilike trećinu nacionalnog BDP-a. Zagreb ima i najveći prometni i komunalni sustav u državi. Ove odrednice zahtijevaju upravljanje koje razumije kompleksnost metropole, a ne improvizacije i aktivističke eksperimente. U proteklom razdoblju, međutim, grad svjedoči upravljačkim obrascima koji su često više simbolički nego funkcionalni. Umjesto rješavanja otpada gradska vlast farba kontejnere. Umjesto rasterećivanja prometa crtaju mačke na raskrižjima. Umjesto upravljačke stabilnosti proizvodi se nered i nesigurnost u gradskim poduzećima.

Grad takve veličine ne može si priuštiti upravljački stil koji više nalikuje na politički performans nego na ozbiljno vođenje europske metropole. U današnjem trenutku vrijedi podsjetiti na državničko načelo *bonum commune suprema lex esto*, opće dobro neka bude najviši zakon. Javna infrastruktura je

Foto: HDZ

ugrožena i razvojni projekti su zaustavljeni političkim improvizacijama, a hrvatska metropola postala je taocem aktivističke retorike i nedoraslosti izazovima modernoga razvoja.

Spreman sam preuzeti povijesnu obvezu braniteljske generacije da se Zagreb preobrazi u moderan i snažan glavni grad europske Hrvatske te motor gospodarskog razvoja čitave države. Vrijeme je da Zagreb napokon postane onakvim kakvim ga je sanjao prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman.

Zato posebno treba izdvojiti aktualne optužbe za korupciju na račun gradske vlasti. "Unatoč optužnici da je ukrao pola milijuna eura, Kosta Kostanjević i dalje je zaposlen u Ustanovi za upravljanje sportskim objektima. Osobnom intervencijom gradonačelnika Tomaševića, koji je dopustio izmjene sistematizacije radnih mjesta, optuženi Kostanjević ostao je na visokoj plaći i privilegiranom položaju u ustanovi koju je opljačkao. Mit o poštenju pukao je kao balon", rekao je Matijević. Možemo! se tako godinama građanima predstavlja kao

Foto: Luka Antunac

moralna vertikala i navodni borac protiv korupcije, a sada na konkretnom slučaju pokazuje da su njezini glavni zaštitnici i podupiratelji.

HDZ u Zagrebu, Grad Zagreb i država – ključ budućeg razvoja

Matijevićeva je najvažnija poruka da Zagreb bez države ne može ostvariti svoje razvojne potencijale. I doista, znatan dio ozbiljnih kapitalnih ulaganja u proteklom godinama realiziran je preko Vladinih programa, europskih instrumenata i suradnje s ministarstvima. Činjenica da se više od 80 % velikih gradskih projekata provodi u suradnji s Vladom Republike Hrvatske nedvosmisleno potvrđuje da je partnerstvo s državom temeljni preduvjet i najučinkovitiji model razvoja metropole.

Stoga pozivanje na suradnju s Vladom nije izraz puke stranačke lojalnosti, nego ključ upravljačke učinkovitosti. Zagreb je središte državnih institucija, nositelj obrazovnog, kulturnog i gospodarskog života Hrvatske i najveće prometno čvorište. Bez strateške i efikasne koordinacije s državnom razinom vlasti svi razvojni ciklusi postaju pokušaji improvizacije i skupi promašaji. Na tome tragu valja nam se prisjetiti i ishodišnih smjernica koje nam je zadao prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman. Izvorno je njegova misao o uzajamnom podupiranju države i glavnoga grada izražena u tvrdnji da bez snažnog Zagreba nema snažne Hrvatske.

Snaga nove politike – ljudi, stručnost i terenski rad

Za razliku od dnevnopolitičkih polemika, Matijević nudi koncept vođenja organizacije koji se zasniva na stručnosti, neumornom radu i prisnoj vezi s gradskim četvrtima, od Pod-suseda do Žitnjaka i od Brezovice do Sesveta. Ta “geografija odgovornosti” nije samo politička metafora nego i zamašnjak razvoja gradske organizacije HDZ-a u Zagrebu. Politička pobjeda, smatra Matijević, ne počiva na govorima nego na ljudima. Stručnjaci, inženjeri, liječnici, obrtnici, profesori, mlade obitelji i branitelji čine snagu koja može preuzeti upravljanje gradom i napokon ga uvesti u ciklus ozbiljnog razvoja. *Facta, non verba* iliti „djela, a ne riječi“, sažeta je i precizna definicija njegova političkog polazišta i odredišta.

Matijević je spreman preuzeti povijesnu obvezu braniteljske generacije da se Zagreb preobrazi u moderan i snažan glavni grad europske Hrvatske i motor gospodarskog razvoja čitave države. Vrijeme je da Zagreb napokon postane onakvim kakvim ga je sanjao prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman.

U vremenu u kojem se ideologizacijom nadomješta stručnost Matijević nudi suprotan koncept: stabilnost, učinkovitost i partnerstvo s Vladom Republike Hrvatske, onako kako to ispravan pristup i zahtijeva. A to je u današnjem Zagrebu najvažnija politička poruka. Vrijeme performansa je prošlo, započinje vrijeme ozbiljnih rješenja.

Tribine Zajednica utemeljitelja HDZ-a

Može li Hrvatska bolje?

HDZ je jedina stranka u Hrvatskoj koja ima višegodišnje iskustvo upravljanja na državnoj razini, međunarodno uvažene kadrove te iskustvo u provedbi nacionalnih reformi, iskorištavanju fondova EU i vođenju kriznih situacija

Maria Cik

Najave da će Hrvatsku zapljusnuti crveni val i da je vrijeme HDZ-a prošlo, sveprisutne u medijskom prostoru uoči lokalnih izbora, kao da su najavljivale ljevičarsku histeriju i nastojanje da se pod lažnim optužbama za fašizaciju polarizira hrvatsko društvo. Na tribini od 4. lipnja 2025. u prepunoj dvorani Hrvatskog državnog arhiva (više od četiri stotine ljudi), koju su moderirali Ivica Tafa i Zdeslav Milas, svega nekoliko dana nakon izbora na pitanja je odgovarao predsjednik stranke Andrej Plenković.

Na početku tribine o komparativnim prednostima HDZ-a u odnosu na druge stranke svoje je rekla i umjetna inteligencija, a ovo su njezini odgovori:

1. Strukturalna snaga i organizacijska stabilnost. HDZ ima najsnažniju i najrazgranatiju stranačku infrastrukturu u Hrvatskoj, s duboko ukorijenjenim mrežama u gotovo svim županijama, općinama i gradovima. Takva struktura omogućuje: brzu mobilizaciju birača na terenu, kontinuirani kontakt s lokalnim zajednicama te stabilnu bazu članstva koja se pokazala ključnom u svim izborima. U usporedbi s brojnim strankama koje se oslanjaju na medijske nastupe i *ad hoc* platforme HDZ-ova terenska mreža strateška je prednost.

2. Iskustvo vladanja i kontinuitet. HDZ je jedina stranka u Hrvatskoj koja ima višegodišnje iskustvo upravljanja na državnoj razini, međunarodno uvažene kadrove te iskustvo u provedbi nacionalnih reformi, iskorištavanju fondova EU i vođenju kriznih situacija (npr. pandemija bolesti COVID-19, potresi, energetska kriza). Upravo taj kapital iskustva daje HDZ-u prednost nad ideološki profiliranim, ali operativno neprovjerenim strankama.

3. Međunarodni ugled i europski identitet. Kao punopravna članica Europske pučke stranke (EPP) HDZ uživa snažnu međunarodnu podršku i položaj. Zahvaljujući dugogodišnjim euroatlantskim kontaktima, HDZ lakše komunicira s europskim institucijama, ima veću sposobnost privlačenja i korištenja europskih sredstava te može utjecati na oblikovanje europskih politika preko mreže EPP-a.

4. Široki svjetonazorski raspon i narodni karakter: HDZ uspješno okuplja širok spektar birača – od tradicionalno

konzervativnih i domoljubnih do umjerenih centrističkih i proeuropskih. Ta politička elastičnost omogućuje stranci da bude prihvatljiva većini građana, stabilizira politički centar i spriječi fragmentaciju desnoga spektra. Nasuprot tomu, mnoge konkurentske stranke imaju uske ideološke okvire koji ograničavaju njihovu izbornu prohodnost.

5. Kadrovska širina i institucionalna memorija. Kao stranka s dugom tradicijom HDZ raspolaže velikim brojem kadrova s institucionalnim iskustvom. Uspješno kombinira iskusne političare iz prijašnjih vlada, nove generacije mladih članova i eksperte iz gospodarstva, prava, diplomacije i znanosti. Ta kadrovska dubina daje HDZ-u prednost u kriznim situacijama i složenim političkim pregovorima. U vremenu rastuće političke fragmentacije HDZ zbog svega toga ostaje sidro stabilnosti i vjerodostojnosti na domaćoj i europskoj političkoj sceni.

Što je rekao Plenković?

Nadalje, posebno donosimo najvažnije naglaske iz nastupa predsjednika stranke.

1. Moramo imati što manje vlastitih grešaka: „Da bismo otišli korak dalje, moramo imati što manje vlastitih grešaka, ofsajda, korupcijskih afera koje nas jednostavno vraćaju nazad. Zato je jako važno da svatko tko se odvaži ući u političku arenu zna da se mora ponašati sukladno normama, zakonu, etičkim vrijednostima – inače neka se ne bavi politikom.“

2. HDZ je u očima drugih stranaka politički gigant: „Jedina smo politička stranka koja je zaista prisutna u svim dijelovima Hrvatske, što, realno, na našoj političkoj sceni i nije baš uobičajeno. I zbog toga sve ostale stranke kad gledaju na HDZ, vide političkog giganta. A jedan od naših najsnažnijih elemenata jest naslijeđe prvoga predsjednika Franje Tuđmana. I to je nama itekako važno. Imali smo cijeli proces detuđmanizacije početkom dvijetisućitih i mislim da smo proteklih desetak godina uspjeli to suzbiti premda su našim jačanjem i vraćanjem na Tuđmana sve glasnjiji i oni koje to muči, koji su protiv i čija negativna emocija prema Tuđmanu ne jenjava.“

3. Politika je polemika, bitka, borba, neumorno zastupanje vlastitih stajališta: „Sviđa mi se taj proaktivni i agilniji

Foto: Davor Puklavec

pristup prema političnijoj stranci. Često o tome govorim jer smo u nekim sferama usavršili uloge projektnih menadžera, gradimo ceste, željeznice, aerodrome, što god treba – tu smo izvanredni i nema nam premca, ali to nije sve u politici. Politika je polemika, bitka, borba zastupanje stajališta, nerijetko ideoloških, jasno utvrđenih političkih platformi. Zato treba jačati unutarstranačku demokraciju, participaciju, inicijative i ideje.“

4. Suverenizam nije izolacionizam: „Devedesete su godine, kad nas je vodio predsjednik Tuđman, bile toliko fascinantne jer se odigralo toliko toga krupnoga za jedan narod da mi toga još nismo u potpunosti svjesni. Danas ima puno aktera, naročito nešto desnije od HDZ-a, koji tvrde da su oni suverenisti, da su oni nacionalniji, veći domoljubi, veći Hrvati, bolji katolici nego mi. Ja niti u jednu od tih teza ne vjerujem jer nema ničega što netko od njih nudi što HDZ ne radi, ne nudi ili je već ostvario. Ali suverenizam nije izlazak iz Europske unije i NATO-a. To je izolacionizam, neprepoznavanje znakova vremena, mogućnosti i šansi koje se državama pružaju. Kao ljudi na političkoj sceni moramo uzeti u obzir da danas, 2025., postoji jako puno stranaka i političara koji nemaju nikakvih dodirnih točaka niti identifikaciju s procesima i točkama ključnima za hrvatski narod i hrvatsku državu koje je HDZ vodio proteklih trideset i pet godina i otud

njihov lakonski odnos prema svim tim događajima, naporima i uspjesima...“

5. Ako se u politici skrivaš, onda se njome ne trebaš ni baviti: „U projektnom upravljanju smo jako dobri, naši ljudi i na terenu i u Vladi tu rade fascinantan posao. Ali pri tome ne smijemo zaboraviti naš temeljni zadatak. A on je suprotstavljati naš program, naša stajališta, naše vrijednosti drugim političkim opcijama. Ne trebamo se skrivati. Ako se skrivaš u politici, onda se ne trebaš njome ni baviti.“

6. Društvene mreže su recept za pobjedu: „Objavljivanje na društvenim mrežama recept je za pobjedu. Jako malo ljudi na društvenim mrežama objavljuje pod svojim imenom, potom brani politiku ili dužnosnike HDZ-a ili napada političke protivnike. Znači, ljudi ne rade? Ne zato što ih je strah, nego jer im je teško iz osobnih razloga doživljavati vulgarne, divljačke i neugodne napade kojima su izloženi. A ovi iz oporbe napadaju nas kao komarci u Osijeku. Samo dio nas ima šansu da ga neka televizija ili radio želi intervjuirati. Ostalima ostaje teren ili virtualni svijet. Nemaš se gdje drugdje boriti. Znači, imamo Sabor i lokalne skupštine, koji su rariteti, deset ili dvanaest sjednica godišnje, to je ništa. Mali eho u lokalnim medijima. Iz moga kuta gledanja, u ovome vremenu i s tehnološkim sredstvima djelovanja, izlaganje na društvenim mrežama recept je za pobjedu. To je ključ.“

Tribine Zajednica poduzetnika i obrtnika HDZ-a

Snaga hrvatskog gospodarstva – postignuća i smjerovi razvoja

Uredništvo

U prepunoj dvorani hotela The Westin Zagreb u organizaciji Zajednice poduzetnika i obrtnika HDZ-a 15. je studenoga 2025. održana velika tribina „Snaga hrvatskog gospodarstva – postignuća i smjerovi razvoja“ posvećena aktualnim postignućima i budućim smjerovima razvoja hrvatskog gospodarstva.

Među brojnim visokim uzvanicima bili su predsjednik Vlade i predsjednik HDZ-a Andrej Plenković, predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković i ministri Marko Primorac, ministar financija, Nataša Mikuš Žigman, ministrica regionalnog razvoja i fondova EU, Tonči Glavina, ministar turizma i sporta i podpredsjednik Zajednice poduzetnika i obrtnika HDZ-a, Ante Šušnjar, ministar gospodarstva i Gordan Grlić Radman, ministar vanjskih poslova.

Zatim i predsjednici svih zajednica HDZ-a, kao i državni tajnici, čelni ljudi poduzetničkih potpornih institucija, rukovoditelji javnih poduzeća te više od tristo obrtnika i poduzetnika iz cijele Hrvatske – uglavnom onih koji nisu članovi HDZ-a, što dodatno potvrđuje otvorenost i uključivost Zajednice poduzetnika i obrtnika.

Vlada Republike Hrvatske, predvođena Andrejom Plenkovićem, bila je uz nas prvi put od državne samostalnosti. Vlada je subvencionirala plaće i u privatnom sektoru te spasila više od 800 000 radnih mjesta. Očuvana je stoga kohezija društva i politička stabilnost

U uvodnom je obraćanju predsjednik Zajednice poduzetnika i obrtnika te saborski zastupnik Petar Šimić naglasio da Zajednica djeluje otvoreno i uključivo te da članovi nisu samo

politički aktivni poduzetnici nego i mnogi oni izvan politike, kao i većina nazočnih na tribini, koji prepoznaju temeljna načela HDZ-a – slobodno tržište, poduzetničku inicijativu i odgovornost za gospodarski razvoj Republike Hrvatske. Zajednica danas okuplja 1127 članova koji zapošljavaju 3278 radnika, uz naglasak da mikro, mali i srednji poduzetnici te obrtnici u Hrvatskoj nose 66,8 % ukupne zaposlenosti, ostvaruju 56,2 % BDP-a i sudjeluju s 48,5 % u cjelokupnom gospodarskom razvoju države.

Šimić je posebno istaknuo i nedavni saborski posjet Danskoj – gospodarski iznimno razvijenoj zemlji – gdje poduzetnici državu doživljavaju kao „majku koja im pomaže da odrastu, a kad odrastu – oni pomažu njoj“. „To je sinergija koja donosi napredak. I mi smo u Hrvatskoj u vrijeme svih kriza osjetili tu sinergiju. Vlada Republike Hrvatske, predvođena Andrejom Plenkovićem, bila je uz nas prvi put od državne samostalnosti. Vlada je subvencionirala plaće i u privatnom sektoru te spasila više od 800 000 radnih mjesta. Očuvana je stoga kohezija društva i politička stabilnost“, dodao je.

Nakon uvodnih pozdrava uslijedio je razgovor predsjednika Vlade Andreja Plenkovića i predsjednika Zajednice poduzetnika i obrtnika Petra Šimića. Premijer Plenković naglasio je da Hrvatska gospodarski želi ulagati u produktivnost, poticati inovacije, razvijati industrije visoke dodane vrijednosti, jačati izvoz i strateški razvijati poljoprivredu. Posebno je izdvojio četiri temeljna prioriteta hrvatskog razvoja: demografsku obnovu te ulaganja u obrazovanje, digitalizaciju i zelenu tranziciju.

U dinamičnom dijalogu Šimić je slikovito istaknuo da je „Hrvatska velik brod koji je prošao kroz mnoge oluje – pandemiju bolesti Covid-19, globalne geopolitičke krize, razorene potrese i energetske krize, a da tim brodom već deset godina uspješno upravlja predsjednik Vlade Plenković.“ U ime svih hrvatskih obrtnika i poduzetnika zahvalio je predsjedniku Vlade i resornim ministrima na snažnoj potpori.

Foto: Marko Prpić

Istaknuto je da su hrvatski obrtnici i poduzetnici – uz potporu stabilne politike, porezna rasterećenja, administrativne reforme, investicijske poticaje i pomoć fondova EU – ključni nositelji gospodarskog napretka zemlje.”

U nastavku tribine održana je panel-rasprava ministara financija, regionalnog razvoja, turizma, gospodarstva i vanjskih poslova. Glavna poruka panelista bila je jasna: samo zajednička, koordinirana i sinergijska suradnja obrtnika, poduzetnika i Vlade u svim resorima može osigurati i dodatno ubrzati gospodarski rast Republike Hrvatske. Istaknuto je da su hrvatski obrtnici i poduzetnici – uz potporu stabilne politike, porezna rasterećenja, administrativne reforme, investicijske poticaje i pomoć fondova EU – ključni nositelji gospodarskog napretka zemlje.

Prema podacima Zajednice poduzetnika i obrtnika HDZ-a ukupni prihodi hrvatskih poduzetnika u 2024. godini dosegli su 178 milijarda eura, uz rekordnu neto dobit od 9,9 milijarda eura. Sudionici su naglasili da Hrvatska uz nastavak strukturnih reformi, jačanje inovacijske baze, privlačenje investicija, olakšavanje poslovanja i odgovorno formiranje

**Dosad najviši
kreditni rejting Hrvatske:**

A–

cijena ima sve preduvjete da nastavi snažan gospodarski uspon, podiže životni standard građana te dodatno suzbija inflaciju i nejednakosti. Zajedno gradimo još bolju, još uspješniju i gospodarski još snažniju Hrvatsku. Ključ gospodarskog rasta Republike Hrvatske jest vjera u ljude koji ovu zemlju vode, grade i vole – zaključeno je na tribini.

Tribine Zajednica žena HDZ-a „Katarina Zrinski“

Protiv nasilja nad ženama

Foto: Neva Žganec

Nada Murganić

Zajednica žena HDZ-a „Katarina Zrinski“ organizirala je obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama panel raspravom u hotelu Westin. Svake godine 25. studenog prisjećamo se brutalno mučenih i ubijenih sestara Mirabel i svih žena koje su bile žrtve i još uvijek trpe nasilje.

Nasilje je jedno od najraširenijih kršenja temeljnih ljudskih prava, pravo na život, dostojanstvo, obitelj, dom, sigurnost. Nasilje može biti psihičko, ekonomsko, seksualno, nasilje na internetu, fizičko nasilje koje sve češće završava femicidom. Nasilnici pripadaju različitim socijalnim, obrazovnim strukturama, a žrtve mogu biti svaka žena ili djevojčica. Statistika je neumoljiva, podaci govore da u Republici Hrvatskoj svakih 15 minuta jedna žena trpi nasilje, a u svijetu svaku minutu. Ubijeno je 427 osoba. U prošloj godini 13, a ove godine ubijeno već 18 žena.

Što učiniti da postanemo društvo nulte stope nasilja? Odgovore smo potražili od naših panelista ministra rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića, ministra pravosuđa Damira Habijana, Maje Mamula iz Ženske sobe, Ivane Šešo ravnateljice Obiteljskog centra i Mirjane Duduković iz Ženske grupe Korak, te gošće Višnje Ljubičić Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Vlada je u posljednjih devet godina, istaknuli su, donijela niz mjera i aktivnosti kako bi se spriječilo nasilje nad ženama i u obitelji. Usvajali smo Konvenciju vijeća Europe, Istanbulsku konvenciju, uskladili zakone, pooštrili kazne za počinitelje, donijeli

strategije i protokole, znatno povećali broj skloništa za žrtve nasilja, savjetovališta, SOS telefone, ali statistika je i nadalje nepovoljna.

Žene ne prijavljuju nasilje iz straha od nasilnika, nemaju dovoljno samopouzdanja, boje se osude okoline, nemaju vjeru u sustav i prepuste se sudbini, jer misle da im nitko ne može pomoći. I sa ovog panela poslan je apel ženama da prijavljuju nasilje, bližu okolinu da reagira, poziv stručnjacima u sustavu na bolju i efikasniju suradnju, odgojno obrazovne institucije na provođenje programa prevencije, medije i lokalnu zajednicu na pravovremeno te vjerodostojno reagiranje. Panel rasprava je bila posjećena i dobro organizirana, a iznijela je čitav niz važnih poruka.

Međunarodni dan osoba sa invaliditetom obilježili smo susretom pod nazivom Čujemo vas 10 za 10 u Karlovcu u atriju Veleučilišta. Susret je započeo uvodom koji je posvećen gluhim osobama i preporukom da naučimo znakovni jezik. Čujemo vas poručili su gosti panelisti ministrica zdravstva Irena Hršić, ministar Piletić, pravobranitelj za osobe s invaliditetom Dario Jurišić, dr. Tomislav Benjak, zamjenica ravnatelja Zavoda za zapošljavanje Ivana Mehle, županica Martina Furdek Hajdin, gradonačelnik grada Karlovca Damir Mandić i dekan Veleučilišta Ivan Štedul. A naši sugrađani osobe sa invaliditetom otvorili su teme o problemima prijevoza, zapošljavanja, školovanja, registra inkluzivnog dodatka, rane intervencije i još dosta toga. Susret je bio koristan, a nadasve vrlo srdačan uz glazbene točke i bukete cvijeća uz oproštaj za odlazak u mirovinu.

HDZ u Europi

Digitalno djetinjstvo – kako društvene mreže oblikuju mladost, mentalno zdravlje i sigurnost djece u Europi

Kibernetičko zlostavljanje sve je raširenija pojava i velik problem za mlade ljude diljem Europe i svijeta. Ono može biti neumoljivo, ne pružajući svojim žrtvama ni sekunde predaha jer preko društvenih mreža, SMS poruka, lažnih informacija ili slika koje se šire različitim kanalima do njih može doći u bilo kojem trenu.

Sunčana Glavak

Djeca današnjice odrastaju u digitalnome svijetu koji se razvija brže no što na njega uspijevamo kao društvo reagirati. Ekрани su postali sveprisutni u životima djece i mladih – kao izvor znanja, zabave i druženja, ali i prostor u kojem se stvaraju nove prijetnje, pritisci i manipulacije. Digitalno djetinjstvo više nije marginalna tema; ono je pitanje javnoga zdravlja, sigurnosti i europske političke odgovornosti. U Europskoj uniji djeca i mladi provode više vremena na internetu nego ikad prije. Istraživanja pokazuju da djeca od 11 do 14 godina provode prosječno devet sati dnevno pred ekranima, dok je 20 % djece od 8 do 12 godina pred ekranima više od osam sati dnevno. Istodobno, više od 80 % djece od 9 do 16 godina svakodnevno se koristi društvenim mrežama. U takvu okruženju granice između stvarnosti i digitalnog svijeta postaju nejasne, a posljedice je teško procijeniti.

Stoga u Europskom parlamentu radimo na dokumentima koji će snažnije zaštititi djecu te ojačati medijsku pismenost i digitalno učenje. Izvjestiteljica sam Europske pučke stranke (EPP) za dva izvješća koja se bave tim pitanjima. U okviru Izvješća o utjecaju društvenih medija i internetskog okruženja na mlade zalažem se za uspostavljanje zajedničke definicije nasilja na internetu (*cyberbullyinga*), što je prvi korak ključan za borbu protiv te destruktivne pojave i konačnu pobjedu nad njom. U amandmanima koje sam podnijela istaknula sam potrebu obrazovanja svih uključenih u život djeteta, od roditelja i nastavnika do djece same, o opasnostima interneta kao i o njegovanju empatije prema sugovornicima u internetskom prostoru. Uz to, pozvala sam Europsku komisiju da izradi smjernice o preporučenom vremenu pred ekranom s obzirom na dob i o odgovarajućim digitalnim sadržajima za

različite dobne skupine. Izvješćem o novoj strategiji za medijsku pismenost i digitalno učenje moramo ojačati medijsku i digitalnu pismenost djece i mladih: od razlikovanja činjenica od dezinformacija, preko prepoznavanja manipulacija, do razumijevanja načina na koji algoritmi oblikuju sadržaje koje svakodnevno vide. To je temelj za stvaranje otpornih i informiranih građana.

Mentalno zdravlje pod pritiskom algoritama

Rast vremena provedenog pred ekranima ide ruku pod ruku s narušenim mentalnim zdravljem mladih. Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO) 11 % adolescenata u europskoj regiji pokazuje znakove problematične uporabe društvenih mreža sa simptomima nalik ovisnosti – gubitak kontrole, nelagoda kada nisu *online*, zanemarivanje drugih aktivnosti. U Hrvatskoj je taj udio iznosio 12 %. Generaciji koja gradi sliku o sebi uspoređujući se s idealiziranim prikazima života na društvenim mrežama samopouzdanje, socijalna usporedba i emocionalna stabilnost postaju sve ranjiviji.

Štoviše, u Europi je u razdoblju od 2018. do 2022. zabilježen porast slučajeva *cyberbullyinga*: udio dječaka koji su bili žrtve porastao je s 12 % na 15 %, a djevojčica s 13 % na 16 %, a WHO procjenjuje da je jedno od šestoro djece već doživjelo neki oblik digitalnog zlostavljanja. Kibernetičko zlostavljanje sve je raširenija pojava i velik problem za mlade ljude diljem Europe i svijeta. Ono može biti neumoljivo, ne pružajući svojim žrtvama ni sekunde predaha jer preko društvenih mreža, SMS poruka, lažnih informacija ili slika koje se šire različitim kanalima do njih može doći u bilo kojem trenu. Sveprisutnost elektroničkih uređaja uvelike povećava mogućnost da djeca i

Foto: Neva Žganec

Djeca današnjice odrastaju u digitalnome svijetu koji se razvija brže no što na njega uspijevamo kao društvo reagirati. Ekрани su postali sveprisutni u životima djece i mladih – kao izvor znanja, zabave i druženja, ali i prostor u kojem se stvaraju nove prijetnje, pritisci i manipulacije. Digitalno djetinstvo više nije marginalna tema; ono je pitanje javnoga zdravlja, sigurnosti i europske političke odgovornosti. U Europskoj uniji djeca i mladi provode više vremena na internetu nego ikad prije. Istraživanja pokazuju da djeca od 11 do 14 godina provode prosječno devet sati dnevno pred ekranima, dok je 20 % djece od 8 do 12 godina pred ekranima više od osam sati dnevno. Istodobno, više od 80 % djece od 9 do 16 godina svakodnevno se koristi društvenim mrežama. U takvu okruženju granice između stvarnosti i digitalnog svijeta postaju nejasne, a posljedice je teško procijeniti.

Stoga u Europskom parlamentu radimo na dokumentima koji će snažnije zaštititi djecu te ojačati medijsku pismenost i digitalno učenje. Izvjestiteljica sam Europske pučke stranke (EPP) za dva izvješća koja se bave tim pitanjima. U okviru Izvješća o utjecaju društvenih medija i internetskog okruženja na mlade zalažem se za uspostavljanje zajedničke definicije nasilja na internetu (*cyberbullyinga*), što je prvi korak ključan za borbu protiv te destruktivne pojave i konačnu pobjedu nad njom. U amandmanima koje sam podnijela istaknula sam potrebu obrazovanja svih uključenih u život djeteta, od roditelja i nastavnika do djece same, o opasnostima interneta kao i o njegovanju empatije prema sugovornicima u internetskom prostoru. Uz to, pozvala sam Europsku komisiju da izradi smjernice o preporučenom vremenu pred ekranom s

obzirom na dob i o odgovarajućim digitalnim sadržajima za različite dobne skupine. Izvješćem o novoj strategiji za medijsku pismenost i digitalno učenje moramo ojačati medijsku i digitalnu pismenost djece i mladih: od razlikovanja činjenica od dezinformacija, preko prepoznavanja manipulacija, do razumijevanja načina na koji algoritmi oblikuju sadržaje koje svakodnevno vide. To je temelj za stvaranje otpornih i informiranih građana.

Mentalno zdravlje pod pritiskom algoritama

Rast vremena provedenog pred ekranima ide ruku pod ruku s narušenim mentalnim zdravljem mladih. Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO) 11 % adolescenata u europskoj regiji pokazuje znakove problematične uporabe društvenih mreža sa simptomima nalik ovisnosti – gubitak kontrole, nelagoda kada nisu *online*, zanemarivanje drugih aktivnosti. U Hrvatskoj je taj udio iznosio 12 %. Generaciji koja gradi sliku o sebi uspoređujući se s idealiziranim prikazima života na društvenim mrežama samopouzdanje, socijalna usporedba i emocionalna stabilnost postaju sve ranjiviji.

Štoviše, u Europi je u razdoblju od 2018. do 2022. zabilježen porast slučajeva *cyberbullyinga*: udio dječaka koji su bili žrtve porastao je s 12 % na 15 %, a djevojčica s 13 % na 16 %, a WHO procjenjuje da je jedno od šestoro djece već doživjelo neki oblik digitalnog zlostavljanja. Kibernetičko zlostavljanje sve je raširenija pojava i velik problem za mlade ljude diljem Europe i svijeta. Ono može biti neumoljivo, ne

pružajući svojim žrtvama ni sekunde predaha jer preko društvenih mreža, SMS poruka, lažnih informacija ili slika koje se šire različitim kanalima do njih može doći u bilo kojem trenu. Sveprisutnost elektroničkih uređaja uvelike povećava mogućnost da djeca i mladi postanu žrtve internetske agresije, ali i da se sami upuste u nasilno ponašanje.

U Europskoj uniji djeca i mladi provode više vremena na internetu nego ikad prije. Istraživanja pokazuju da djeca od 11 do 14 godina provode prosječno devet sati dnevno pred ekranima, dok je 20 % djece od 8 do 12 godina pred ekranima više od osam sati dnevno. Istodobno, više od 80 % djece od 9 do 16 godina svakodnevno se koristi društvenim mrežama.

Predatori i skriveni rizici digitalnog prostora

Internet je postao i mjesto ozbiljnog kriminala nad djecom. Prema podacima organizacije *Save the Children*, svake sekunde na šifriranim *online* platformama dijele se najmanje dvije fotografije ili videozapisi seksualnog zlostavljanja djece. Istodobno je 2023. na *CyberTiplineu* američkog Nacionalnog centra za nestalu i zlostavljaju djecu zaprimljeno 36,2 milijuna prijava sumnje na *online* seksualno iskorištavanje djece. U 2024. broj je pao na 20,5 milijuna, ali je i dalje zastrašujuće visok – dio pada objašnjava se promjenama u prijavljivanju, a ne nužno manjim rizikom. To je realnost globalne skale s kojom se suočavaju i europske institucije. Ministar unutarnjih poslova Davor Božinović nedavno je iznio podatak da je hrvatskoj policiji prijavljeno 10 tisuća takvih strašnih sadržaja, s porastom broja kaznenih djela iskorištavanja djece za pornografiju za 280 % u posljednjih sedam godina. Ogroman sigurnosni rizik jest i činjenica da je gotovo svako sedmo dijete u osnovnoj školi barem jednom dogovorilo susret uživo s osobom koju je upoznalo preko interneta, što je pokazalo najnovije istraživanje o digitalnim navikama učenika u Hrvatskoj. Pred zlostavljanjem djece nećemo i ne smijemo šutjeti i zato je Hrvatska podržala prijedlog europske uredbe za sprječavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece na internetu – važno pitanje kojim se SDP koristi za manipulacije.

Još jedan zabrinjavajući trend jest porast radikalizacije mladih u digitalnom okruženju. Ekstremističke skupine sve češće ciljano napadaju najmlađe korisnike prilagođavajući sadržaje jeziku, humoru, estetici i kulturi interneta. U koordiniranoj akciji 2025. godine Europol je evidentirao više od 2 tisuće poveznica na teroristički i nasilno ekstremistički sadržaj usmjeren prema maloljetnicima. To jasno pokazuje da djeca više nisu samo slučajne žrtve nego i izravno planirana meta propagande.

U nekim europskim državama taj se trend osobito jasno vidi. Belgija je, primjerice, posljednjih godina zabilježila primjetan porast maloljetnika povezanih s radikalnim i nasilnim ekstremističkim aktivnostima. Prema sigurnosnim procjenama velik dio osoba uključenih u planiranje nasilnih

djela ili radikalnih aktivnosti bio je mlađi od 18 godina, a udio maloljetnika u sigurnosnim evidencijama raste u kontinuitetu. Takvi slučajevi nisu iznimka, nego obrazac koji potvrđuje da se i djeca mogu vrlo brzo naći u mreži ideološke manipulacije i vrbovanja.

Digitalni rizik digitalnog djetinjstva

Svakodnevni život mladih oblikovan je algoritmima koji odlučuju koje će videozapise gledati, koje će im se sadržaji prikazati među prvima, a koji će im ostati skriveni. Umjesto kronološkog prikaza informacija djeca često dobivaju ono što platforme smatraju najprofitabilnijim – sadržaj koji izaziva snažne emocije, šok ili ovisnost.

Zato europski prijedlozi zaštite donose niz ključnih mjera poput ograničavanja manipulativnih i ovisničkih digitalnih praksi usmjerenih prema djeci, primjerice dizajn aplikacija koji potiče beskonačno *scrollanje*, ili agresivnih notifikacija i sustava nagrađivanja koji kod mladih razvijaju obrasce nalog ovisnosti. Zatim su tu razvoj provjere dobi, kao što je tzv. mini-lisnica (*Mini Wallet*), i alata za ograničavanje pristupa štetnom sadržaju, a dodatnu dimenziju daje primjena Akta o umjetnoj inteligenciji (AI Act) s posebnim zaštitama za UI sustave koji utječu na djecu. Uspostava usklađenog kriznog broja 116 111 za pomoć *cyberbullyingu* i Akcijskog plana za borbu protiv *cyberbullyinga* (koji će biti predstavljen početkom 2026. godine), mjere protiv algoritamskog vrbovanja maloljetnika od ekstremista i terorista, ali i internet kao osnovno pravo u ruralnim i siromašnim područjima govore o širini pristupa kao i o stavu da zaštita na internetu ne znači samo ograničavanje rizika nego i stvaranje sigurnog, dostupnog i uključivog digitalnog okruženja za sve.

Ogroman sigurnosni rizik jest i činjenica da je gotovo svako sedmo dijete u osnovnoj školi barem jednom dogovorilo susret uživo s osobom koju je upoznalo preko interneta, što je pokazalo najnovije istraživanje o digitalnim navikama učenika u Hrvatskoj.

Europski put naprijed

Unatoč ponuđenim rješenjima digitalni rizici razvijaju se brže od zakonodavstva, a najranjiviji dio društva – djeca – nemaju vremena čekati. Mladi u Europi svakodnevno su izloženi pritiscima i manipulacijama koje prethodne generacije nisu poznavale. Algoritmi oblikuju njihove emocije, predatori ih ciljaju preko aplikacija, ekstremisti ih pokušavaju vrbovati, a društvene mreže postaju prostor koji odgoj čini težim nego ikada prije.

Stoga opsežne mjere od edukacije do regulacije čine sveobuhvatan odgovor: štite djecu, jačaju roditelje, obvezuju platforme i donose Europi jasnu viziju sigurnog i zdravog digitalnog odrastanja. Ako je internet novo igralište naše djece, onda je naša odgovornost učiniti ga sigurnim.

Iz povijesti HDZ-a

Franjo Tuđman: od povjesničara do državnika

U ljeto 1995. Franjo Tuđman konačno je uspio osigurati granice Republike Hrvatske, čime je dovršio proces uspostave državne samostalnosti započet četiri godine ranije.

Dr. sc. Ivica Miškulin

Društvo koje nevoljko priznaje zasluge drugih zasigurno mi neće moći zamjeriti što tekst o ključnom političaru prvoga desetljeća demokratske hrvatske države započinjem pohvalom neprijeporne vjerodostojnosti. Ovako je Henry Kissinger, Amerikanac i dobitnik Nobelove nagrade za mir iznimna razumijevanja vanjske politike napisao Franji Tuđmanu u trenutku hrvatske vojne pobjede: „Gospodine predsjedniče, Vi ste zadužili svoj narod jer ste mu u povijesnim trenucima bili na čelu i omogućili stvaranje države. Kao i svi veliki ljudi, ni Vi nećete dočekati izraze zahvalnosti za to. Učinit će to tek dolazeće generacije. Ali, vjerujte, učinit će. Vi ćete biti velik čovjek hrvatske povijesti, ali ne za života, već kad ocjene budu donesene hladnom glavom.” Kissinger je rijetko kada površan, a još rjeđe griješi pa valja zaključiti da je uočio najvažnije: u ljeto 1995. Tuđman je konačno uspio osigurati granice Republike Hrvatske, čime je dovršio proces uspostave državne samostalnosti započet četiri godine prije. Samo, dakako, političar koji je i sam bio iznimno uspješan zna prepoznati kad je i netko drugi takav.

Dok je Kissinger o najboljem načinu američkog izlaska iz vijetnamske noćne more razmišljao u kontekstu političkih sloboda i materijalnog obilja liberalnog SAD-a, dotle je Tuđman potragu za svojom poukom iz povijesti počeo kao član pobjedničke komunističke nomenklature Jugoslavije. Nakon što je jugoslavensku egalitarnu utopiju u crvenom prihvatio zbog razumljive želje za pravičnijim i poštenijem svijetom, posebno izlazom iz materijalne bijede i društvene zapuštenosti hrvatskih seljačkih krajeva te (ne najmanje važno) nacionalnom slobodom, Tuđman se zatekao na visokom komandnom mjestu u Beogradu. Tu je počeo uviđati da komunizam ipak ne daje zadovoljavajuće odgovore na temeljno pitanje istočne i jugoistočne Europe toga vremena, a ono je, naravno, nacionalno pitanje. Je li priznanje prava Hrvata na

samoodređenje realiziranog u jugoslavenskoj državnoj zajednici utemeljenoj na klasnoj borbi te bratstvu i jedinstvu doista vjerodostojno ako su znaci stare hrvatske nemeze iz prethodnog zajedničkog iskustva – centralizacija iza koje se krije srpska premoć, u novim okolnostima dodatno naglašena gotovo potpunom proskripcijom hrvatskog nacionalizma – bili sve očitiji? Tuđman je već prije (prema svemu) iznuđenog napuštanja Beograda te otvorenog progona s mjesta direktora zagrebačkog Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske uvelike odustao od Tita, titoizma, a dobrim dijelom i od jugoslavenske države.

Tuđman je u zrelim godinama života pokazao zavidnu intelektualnu i društvenu agilnost. Od početka 1989. pa do zaslužene pobjede na izborima u proljeće 1990. uspio je etablirati HDZ kao prvi hrvatski politički izraz želje Hrvata za vlastitom državom, demokracijom i modernizacijom. Dojučerašnji povjesničar, disident i opozicionar pokazao je da mu politički život nije nepoznanica.

Ako je, naime, režim Tuđmana, sad već na dobro utabanoj stazi disidentstva, smatrao kontrarevolucionarom zbog predavanja o važnosti Stjepana Radića (kako je često činio 1971., tj. u kulminacijskoj godini Hrvatskog proljeća) ili ako ga je drugi put poslao u zatvor 1981. zbog iznošenja razumljive ocjene da u ustaškom sustavu koncentracijskih logora Jasenovac jednostavno nije bilo moguće ubiti te pokopati oko 600 ljudi svakoga dana (presuđeno kao kazneno djelo neprijateljske propagande ili zlonamjerno i neistinito prikazivanje društvenopolitičke zbilje!), onda je doista došlo vrijeme za napuštanje jugoslavenskih komunističkih magli.

Foto: Davorin Višnjić

Valjalo je dakle tražiti nove putove ostvarenja prava na samoodređenje hrvatskog naroda, uključujući i pravo na vlastitu državu. Partizan koji je tijekom rata zaključio da će hrvatski interesi najbolje biti zaštićeni unutar „jugoslavenske federalističke ravnopravne zajednice“ sada u ulozi disidenta i opozicionara poništava učinke pobjede kojoj je pridonio. Ovo je Tuđmana odmah dovelo do sljedeća dva izazova: prvo, kako većinu Hrvata uvjeriti da odbace komunizam i Jugoslaviju te potom kako uvjeriti međunarodnu zajednicu da Hrvati moraju imati zajamčeno pravo na ulogu subjekta međunarodnih odnosa, posebno kad je bilo posve očito da dobar dio zapadnih demokratskih sila smatra nedemokratsku jugoslavensku državu gotovo pa prirodnim okvirom smirenja nacionalističkih isključivosti, navodno tako tipičnih za sve narode okupljene u Titovu državnu okviru. Ne treba, naravno, posebno obrazlagati kako je odluka da ih pokuša riješiti Tuđmana do kraja odvela u svijet politike.

Kako bi dosegao prvi od navedenih ciljeva, Tuđman je u zrelih godinama života pokazao zavidnu intelektualnu i društvenu agilnost. Od početka 1989. pa do zaslužene pobjede na izborima u proljeće 1990. Tuđman je uspio etablirati HDZ kao prvi hrvatski politički izraz želje Hrvata za vlastitom državom, demokracijom i modernizacijom. Dojučerašnji

povjesničar, disident i opozicionar pokazao je da mu politički život nije nepoznanica. Naprotiv, utjecaje čimbenika poput raspada komunističke Europe, rastuće opasnosti svesrpskog nacionalizma, dekadentnog režima i povećeg broja domaćih konkurenata trebalo je, naravno, znati iskoristiti te dovesti vlastitu stranku do pobjede.

Drugi je cilj za Tuđmana bio daleko teži i u konačnici je ostvaren primjenom prastarog političkog načela: tek kad su izmučene hrvatske snage u jesen 1991. pokazale da mogu očuvati glavninu državnoga teritorija, međunarodna je zajednica zaključila da Hrvatska zaslužuje priznanje. Dotad su Hrvatska, Tuđman i HDZ postali metom rijetko zabilježene negativne kampanje koja je ih je prikazivala kao razbijače Jugoslavije, nasljednike Ante Pavelića i njegovih ustaša, brutalne mrzitelje navodno ugrožene srpske manjine te uopće neprijatelje svake napredne i slobodarske ideje. I danas mora šokirati stupanj dvostrukih mjerila prema Tuđmanu i njegovu srbijanskom protivniku Slobodanu Miloševiću. Premda je prvi uvijek težio mirnom rješenju rata u Hrvatskoj i BiH, prihvaćao sve mirovne prijedloge međunarodne zajednice, a pobunjenju srpskoj manjini uporno nudio demokratska rješenja čiji je standard bio viši od sličnih u suvremenoj Europi, a drugi organizirao, predvodio i proširio imperijalistički rat koji

Foto: Davorin Višnjić

je donio ogromne nesreće svim narodima bivše Jugoslavije, obojica su ukalupljena u isti okvir hiperopasnih nacionalista. Izvorna Tuđmanova orijentacija miru maliciozno je prikazivana kao ratobornost i bolesna ambicija, a taj dug zapadne elite te dobar dio domaćih još nisu vratile.

Na posljednjem se valja još malo zadržati. Danas – osim ako se ne odluči zlobno zanemariti činjenice i kontekst – ne može više biti sumnje u to da je prvi hrvatski predsjednik bio čovjek mira. Tuđman je rat pokušavao izbjeći na sve moguće načine pokazujući pritom elastičnost kakva prema zlobnim tumačenjima ne bi trebala karakterizirati navodno ostrašćenog, autoritarnog i isključivog državnika. Tijekom devedesetih pobunjenim hrvatskim Srbima ponudio je demokratsku hrvatsku državu i zapadnoeuropsku budućnost, povlašten status u parlamentu, teritorijalnu autonomiju na općinskoj razini pa teritorijalnu autonomiju nekoliko objedinjenih općina (kotarevi), gospodarsku i prometnu integraciju okupiranih područja, slobodno političko organiziranje i na kraju (1996.) mogućnost pomirenja s društvom koje su još jučer napadali oružjem! Nije im to ponudio iz taktičkih razloga, tj. iz pozicije slabosti tipične za početak rata, nego je jednaku velikodušnost pokazao i u trenutku nadmoći. Najvažniji mirovni pothvat suvremene Europe – mirnu reintegraciju istočne Hrvatske – učinio je kad je slomljenog ratnog protivnika

imao u šaci. Trebalo je biti dovoljno da se zajedno s Kissingerom može hvaliti Nobelovom nagradom za mir.

Tipično (i nažalost još uvijek dosta rašireno) nerazumijevanje Tuđmana valja dodatno pojasniti klasičnim primjerima. Tri su posebno izdržljiva. Obnova hrvatske državnosti podrazumijevala je povratak legaliteta ideologiji hrvatskog nacionalizma, bez obzira na to što je istu ili sličnu simboliku uvelike zlorabio režim NDH. Tuđman kao dobar hrvatski nacionalist ovdje u biti nije imao prevelikog izbora i njegovi su odabiri uglavnom logični, bez obzira na to što je znao da se otvara zlobnim optužbama za ustašofiliju. Istodobno, a što su njegovi kritičari redovito previđali, Tuđman nije napustio ideologiju hrvatski orijentiranog komunističkog antifašizma, neovisno o tome što se uglavnom radilo o himeri. Tuđman je, dakle, probleme povijesnih podjela u redovima Hrvata pokušao riješiti novom sintezom, nazvanom (karakteristično tuđmanovski) nacionalna pomirba. Tuđman je trebao – i to istodobno – demokratski nastrojeni hrvatski nacionalizam prihvatljiv suvremenom dobu, a drugog izvora osim teške povijesti nije imao. Primijenio je rješenje za koje mislio da je uvjetovano poviješću pa je, „ustašama“ uzeo „njihov fašizam“, ali zadržao „njihovu želju za državom“, „hrvatskim partizanima“ priznao patriotizam (jer su se „borili za Istru“), ali im odbacio „glupi boljševizam“. Nije teško uočiti sve

Foto: Slaven Branko Babić

manjkavosti ovoga pothvata, ali isto tako nitko nije ponudio bolju alternativu kraju hrvatske nedemokratske povijesti te novom i poštenijem početku. Suvremene demokratske države uglavnom nastaju unutar zahtjevnog procesa modernizacije nacionalizma i Hrvati tu nisu bili izuzetak.

Tuđman nije dobio zasluženu nagradu ni za uporno traženje poštenog sugovornika u Beogradu kao početne točke stabilizacije hrvatsko-srpskih odnosa. Točna je, naravno, njegova ocjena da je Banovina Hrvatska činila dobru početnu osnovu za uspostavu trajnog hrvatsko-srpskog primirja (kao što je točno da je banovinsko rješenje iz jednadžbe izbacilo Muslimane, ali za to krivnju ne snose isključivo Vlatko Maček i Dragiša Cvetković), a teško je naći i ozbiljniju primjedu dobroj vjeri iza promoviranja nekih aspekata tog projekta početkom devedesetih. Sarajevo i Alija Izetbegović se jednostavno u Zagreb najtežim trenucima (primjerice u ljeto i jesen 1991. kada se s razlogom treba govoriti o agresiji BiH na Hrvatsku) nisu pokazali vjerodostojnim partnerima pa ih je svejedno Tuđman kasnije prihvatio kao nevoljne saveznike. No, i Tuđmanovi politički manevri u vezi s BiH i muslimanska neprincipijelna prilagodljivost bili su čimbenici sekundarne važnosti. Ključno je, naravno, uočiti da su Beograd i njegovi prekodrinski sateliti redovito odbacivali sve mirovne inicijative te da su na mir prisiljeni tek pobjedom hrvatskog oružja.

(Spašavanje desetaka tisuća Muslimana u Bihaću u ljeto i jesen 1995. također se iznimno rijetko danas ubraja u Tuđmanove zasluge, a trebalo bi.)

Premda je, dakle, sve činio da do takva ishoda ne dođe, Tuđman je na kraju bio prisiljen dovršiti proces osamostaljivanja Hrvatske ratom: pobunjenicima, Beogradu i međunarodnoj zajednici posljednju je priliku ponudio u zapadnoj Slavoniji početkom svibnja 1995., ali opet ga nitko od navedenih nije pažljivo slušao. Neosporni pobjednik u ratu ipak je bio manje uspješan u miru. Premda niti jedna država komunističke Europe nije uspjela pronaći magični ključ za brzo dostizanje zapadnoeuropskih standarda, privatizacija je trebala biti socijalno pravednija, demokratska pravila bolje provođena, a odgovornost nositelja političke moći temeljitije nadzirana.

Tuđmana su odlikovali jednostavnost temeljnih ciljeva i otvorenost u njihovu iznošenju. Ako mu ponekad treba zamjeriti pretjerani historicizam i preveliku vjeru u vlastite prosudbe, namjerna opsesija mnogih komentatora spomenutim – u biti fenomenima sekundarne važnosti – ne smije skrenuti fokus s plemenite prirode najvažnijega, a to je samostalna država s demokratskim poretom. U toj je nakani Tuđman u potpunosti uspio.

Snaga zajedništva

Dragica Ivanišević, utemeljiteljica HDZ-a i čuvarica hrvatskog identiteta Slavonije

O našoj Dragici, utemeljiteljici HDZ-a i vjernoj čitateljici „Snage zajedništva“

Dubravka Kovačić

Davne 1931. godine, još u vrijeme Kraljevine Jugoslavije, Dragica Ivanišević rođena je kao osmo dijete u obitelji Sorić kad je Slavoniju još grijalo rujansko sunce babljeg ljeta. Aleksandar I. Karađorđević raspustio je parlament, suspendirao ustav, zabranio političke stranke te donio Oktroirani ustav, kojim je učvrstio svoju apsolutnu moć. Krhka država unutar koje su ruralna područja bila izrazito siromašna ljuljala se sama od sebe.

Živjeti i preživjeti

Obitelj Sorić živjela je u zidanoj kući uzgajajući žito, kukuruz i raž, a do rata djevojčica Dragica imala je razigrano djetinjstvo. „Igrali smo se u slami ili na sijenu kad tata nije gledao. Držali smo puno marve i to je sve trebalo nahraniti i napojiti. Tad se i hrana i vodila nosila na ruke. U armanu su bili plastovi sijena, a na tavanu žito u velikim drvenim sanducima. Sanduci od hrastova drveta bili su toliko veliki da se svih nas osmero braće i sestara moglo sakriti u jedan uz platon žita. A voda? Iz bunara. Nikad se nitko tad nije otrovao vodom iz bunare, ni mi, ni marva. Djeca su ujesen radila u polju lakše radove. I ja sam radila. Bilo nas je puno. Bili smo velika hrvatska obitelj. Tata Franjo, mama Marija, braća Josip i Ivan, sestre Agneza, Milka, Terezija, Rozalija i Ljubica i ja, najmlađa“, prisjeća se Dragica.

Drugi svjetski rat je, kaže, bio teško vrijeme. „Dva brata su otišla u rat. Svi smo preživjeli. Vojska nam je svu marvu odvela od kuće, pomeli su tavan, ispraznili podrum. Brat Ivan je pobjegao u Argentinu. Bio je za rata željezničar, tako je glumio, a puštao je naše zarobljenike iz vlaka, pa su ga partizani proganjali poslije. Od drugog brata su oba sina također pobjegla nešto kasnije, oni su u Australiji i danas. Nitko se od njih nije vratio u Hrvatsku, ali su nam pomogli u Domovinskom ratu.“ Dragica se poslije rata udala za prvog susjeda, Josipa Ivaniševića, koji se netom vratio iz zarobljeništva. Pet godina ratovao je u 19. domobranskoj pukovniji, a onda se 1945. godine povlačio s vojskom. Zarobljen kod Dravograda

vraća se u Hrvatsku gdje je tri godine bio utamničen. „Nismo mi ni znali što su ratni logori dok se nije počelo vraćati ono malo naših što je preživjelo. Joca je imao 45 kila kad se vratio, a ja ga se sjećam prije rata. Bio je visok, plećat, plavih očiju, lijep čovjek. Oporavio se poslije rata kad se vratio kući. Udala sam se za njega sa 16 godina.“

„Fino je kad netko misli na mene“, dodaje, „a ne samo familija. Godinama primam novine HDZ-a. Uvijek pitam jesu li poslali ovi moji utemeljitelji koje slovo? Ja to temeljito pročitam da znam što rade naši i tu sve na vrijeme piše. I naš program i tko su naši novi ljudi; ovi mladi što ih vodi Plenković.“

Život se nastavio u selu koje je raslo pored Nove Gradiške. Dolazili su nadničari iz susjedne Bosne i Hercegovine na rad u Slavoniju. Šutnja je bila obvezna. „A što ćemo? Moj tata Franjo nije izašao na izbore. Nije imao za koga glasati. Nije to bilo kao danas. Bio je jedan čovjek i jedna partija.“

HDZ i samostalna Hrvatska

I dočekala je Dragica 1989. godinu u Novoj Gradiški. Od ljetine su ona i suprug Josip izvadili nešto novca za HDZ. „Izvadili bi mi i više da smo mogli, ali su nam komasacijom oduzeli puno zemlje. Čuli smo da će se naši okupit' u Cerniku. Nama nije bilo na ruku do tamo po noći, ali mi smo znali s kojima ćemo mi.“ Temelje novogradiškog HDZ-a postavili su entuzijasti i domoljubi u mlinici kod Cernika, gdje je održan prvi tajni sastanak. Vodili su se željom da izgrade pravednije, demokratsko društvo u samostalnoj Hrvatskoj.

„Domovinski rat je u Novoj Gradiški počeo 15. kolovoza 1991. godine. „Znala sam ja da oni nama neće dati našu državu. Znala sam ja! Dok je svijeta i vijeka ne daju oni nama mira! Rat je počeo na Gospojnu (blagdan Velike Gospe.). U Kovačevac su dovezli ježeve da nas zaštite od četnika iz Okučana. U našoj bašči bilo je sedam haubica. Naši hrvatski branitelji

Foto: HDZ

imali su stožer *Kod Jelenka*, ali su jeli i pili i spavali u našoj kući. Prve puške kupio je HDZ našim novcima. Bili smo pod embargom, ali nismo se dali. Bilo je sad ili nikad! A rat? Nekom rat, nekom brat! Joca se javio dragovoljno, ali ga nisu uzeli jer je bio prestar. Ponio je i svoju pušku iz onog rata, ali tu više nitko nije koristio. Radili smo što smo mogli. Ja sam pekla kruh, kolače, krofne, pite od maka i od orasa, kiflice. Što sam znala, sve sam napravila. Svinje smo poklali. Kokoši se razbježale. Rat ne pita nikog ništa. Joca je teško stradao, obje noge su mu amputirali. Služila sam ga do zadnjeg. Umro je 2003. On se natrpio svega! Nikad se nije odrekao Franje ni Hrvatske“, kaže Dragica.

I dodaje: „Za onog rata su četnici promijenili uniforme. Svi prešli u partizane. Za ovog su Titini komunisti svi se krestili. Mi smo vijeke bili isti. Hrvati. HDZ nas je okupio u jedno pa smo pobijedili u ratu i imamo Hrvatsku! Ne treba nama naknadne pameti. Ne trebaju nama heroji poslije bitke.“

Dragica nije proslavila 94. rođendan jer se, kaže, ne priliči i nije joj do slavlja, ali čita novine, HDZ-ovu *Snagu zajedništva*, brodsku *Posavsku Hrvatsku* i matičin *Vijenac*. Svaki dan pogleda informativne emisije jer aktivno prati politiku i događanja, a knjige joj kupuju svi članovi obitelji. „Fino je kad netko misli na mene“, dodaje, „a ne samo familija. Godinama primam novine HDZ-a. Uvijek pitam jesu li poslali ovi moji utemeljitelji koje slovo? Ja to temeljito pročitam da znam što rade naši i tu sve na vrijeme piše. I naš program i tko su naši

novi ljudi; ovi mladi što ih vodi Plenković. Otkad je Hrvatske niti jedne izbore nisam propustila. Ako oni u Zagrebu misle na mene, red je da i ja kažem da sam tu! I ja gradim Hrvatsku! Biram naše ljude! Pratim ja i sve o drugima. Nisu Franjo, HDZ i hrvatski branitelji pravili državu da nam sad propadne.“

„Prve puške kupio je HDZ našim novcima. Bili smo pod embargom, ali nismo se dali. Bilo je sad ili nikad! A rat? Nekom rat, nekom brat! Radili smo što smo mogli.“

U miru obiteljske kuće Dragica čeka najljepši kršćanski blagdan. „Mi postimo na Badnjak pa mladi idu na polnočku. Ja sam išla nekad saonicama s konjima u Cernik, a sad i moji idu u Cernik. To je naša stara župa, a na Sveta tri kralja onda idu u našu novu župu u Novu Gradišku. Bor ćemo okriti na Badnjak i na Tri kralja ga sklanjamo. Ja sam stara pa ne radim ništa. Meni donesu darove i družimo se. Živimo skupa. Sad ovih dana čekam župnika da me ispovjedi. On dođe jednom godišnje za ispovijed i posvetu kuće. E da se zna, i na trpezu pod stolnjak stavi se na sredinu križ od slame. Hrvatska trobojnica, križ i nek' smo svi živi i zdravi i bit će nama Hrvatske za vijeke!“. Dragica će, kao i uvijek, imati pravi Božić. Neka je, kako ona kaže, svima čestit!

Riječ oporbe

Tako su govorili Zoran Milanović, SDP, MOST, Možemo!, DOMINO, Centar et comp

Predsjednički kutak

ŠTO SU TO EUROPSKI FONDOVI?

„Nažalost, stvari baš i ne funkcioniraju onako kako su trebale funkcionirati. Tu ne mislim na privremene i povremene plasmane novca koji dolaze u Hrvatsku za, uglavnom, neproduktivne projekte i stvari koje Hrvatsku neće učiniti tehnološkom silom i neće učiniti bogatijom državom.“

(Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, rujan 2025.)

TKO JE TO VLADIMIR PUTIN?

„U doba Hladnog rata trebalo je jako puno koncentracije da različiti ljudi sjednu i razgovaraju o važnim stvarima. Zadnjih dvadeset godina je sve razbijeno, sigurnosna arhitektura svijeta, posebno zapadnog svijeta i sjeverne hemisfere, više ne postoji.“

(Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, rujan 2025.)

ŠTO JE TO RUSKA AGRESIJA NA UKRAJINU?

„Ta katastrofa u Ukrajini je maslo i zajedničko djelo Washingtona i Moskve. Oni su to zakuhali, svaki na svoj način, u zadnjih 15 godina. Ovo je rat na ukrajinskom teritoriju između Moskve i Washingtona i riješit će se isključivo njihovim dogovorom.“

(Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, studeni 2025.)

AMERIČKO-RUSKI DOGOVOR

„One koji imaju savjete za Ukrajinu da ne treba prihvatiti ovo i da ne dolazi u obzir da se nešto prihvati pitam: jesu li ratovali? Ima li itko pravo da tu odluku donosi osim Ukrajinaca? Neka oni odluče.“

(Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, studeni 2025.)

Suverenistički kutak

MI NISMO HRVATI

„Pratimo vrlo aktivno svjetske trendove. Hrvati jako malo prate vanjsku politiku. Programski smo se posložili da branimo suverenost hrvatskog naroda u hrvatskoj državi.“

(Mario Radić, predsjednik DOMINO, listopad 2025.)

NEKA UČITELJI JEDU KOLAČE!

„Abnormalno povećanje plaća državnoj administraciji pred izbore dugoročno će ostaviti traga. Tko radi i ima rezultate treba biti plaćen. Inflacija je zato što su povećane plaće. To kolo se okreće i imat će svoj kraj, ali neće biti tako lijep.“

(Mario Radić, predsjednik DOMINO, listopad 2025.)

SMRT EUROPE

„Još uvijek imamo dovoljno prihoda od EU-a, bio je potres, pa smo imali dosta prihoda iz fondova. Taj period završava sljedeće godine. Kod nas još nisu vidljive krive europske politike koje su uništile neke stvari.“

(Mario Radić, predsjednik DOMINO, listopad 2025.)

STUDENTIMA LOPATE U RUKE!

„Uvoz radne snage za neke djelatnosti treba obustaviti. Dostavu hrane mogu raditi naši studenti i nije potrebno uvesti toliko radnika. Na tom planu 30 tisuća ljudi uvesti, to su navike iz doba koronavirusa.“

(Mario Radić, predsjednik DOMINO, listopad 2025.)

Narančasti kutak

PANDEMIJA I SMRT

„Naše će politike u svemu imati kao temeljnu postavku kršćanski pogled na čovjeka. Vodeći se načelima slobode i ljudskih prava, stajat ćemo uz ugrožene i potrebite te braniti ono što je izgradilo hrvatske naraštaje – vjeru, obitelj i naciju. Nećemo dopustiti da nastave razarati obitelj.“

(Nikola Grmoja, predsjednik MOST-a, studeni 2025.)

VIJESTI IZ 2011.

„Kao i na samom početku, tako i danas, Mostu će na prvom mjestu biti Hrvatska – naši ljudi, naše vrijednosti, naša obitelj, naša djeca. Od početka smo se bavili stvarnim problemima hrvatskog čovjeka. Donijeli smo novu snagu na ustaljenu i učmalu političku scenu Hrvatske.“

(Nikola Grmoja, predsjednik MOST-a, studeni 2025.)

KRŠĆANSKI POGLED NA ČOVJEKA

„Neprihvatljivo nam je da ilegalne migracije, koje donose nesigurnost i ugrožavaju naš način života, postanu nova normalnost. Hrvatska će biti dom otvoren svima koji poštuju naš zakon, narod i kulturu, ali neće biti hotspot za ilegalne migrante ni eksperiment globalnih politika.“

(Nikola Grmoja, predsjednik MOST-a, studeni 2025.)

VIŠE NISMO JUGOSLAVENI!

„Most će biti moderna, suverenistička i socijalno osjetljiva stranka koja poštuje naše heroje i Domovinski rat. Suprotstavit ćemo se novim oblicima porobljavanja, tehnokratskom i transhumanističkom modelu koji čovjeka želi rasčovječiti.“

(Nikola Grmoja, predsjednik MOST-a, studeni 2025.)

Nevini kutak

ČITAO SAM OPTUŽNICU!

„Zagrebački gradonačelnik Tomislav Tomašević kazao je u utorak da se nakon podizanja optužnice protiv bivšeg ravnatelja ustanove Upravljanje sportskim objektima Koste Kostanjevića i ostalih nije doznalo ništa novo te da ga zanima s kakvim dokazima raspolaže Uskok.“

(iz objave portala Index, prosinac 2025.)

Foto: Patrik Narek / PIXSELL

NISAM ČITAO OPTUŽNICU!

„Ono što bi očekivao i što se nadam da ćemo saznati je kakvim to dokazima raspolaže Uskok, jer trenutno sadržaj optužnice nije poznat, a vjerujem da kada počne postupak potvrđivanja optužnice pred sudom, da ćemo onda vidjeti s kakvim to dokazima raspolaže Uskok, jer mogu ponoviti samo ono što sam govorio i do sada.“

(gradonačelnik Grada Zagreba Tomislav Tomašević, prosinac 2025.)

IPAK (NI)SAM ČITAO OPTUŽNICU!

„Bilo bi za očekivati da isto tako nešto vidimo oko Kostanjevića ukoliko se to dogodilo. Za sada to u ovih sad već više od pola godine ništa nismo vidjeli i eto, zanima me kao i cijelu javnost da vidimo koji je sadržaj optužnice, odnosno da počne suđenje da vidimo s kakvim dokazima Uskok raspolaže.“

(gradonačelnik Grada Zagreba Tomislav Tomašević, prosinac 2025.)

SUD PARTIJE

„Budući da su Galići zbog druge istrage praćeni, ako se ne varam godinu dana i to baš u vrijeme kada se događala ova situacija sa Hipodromom, onda bi bilo za očekivati da Uskok ima nekakve dokaze koji mene zanimaju. Znači gdje, kada i kako je Kostanjević dobio mito od 450.000 eura.“

(gradonačelnik Grada Zagreba Tomislav Tomašević, prosinac 2025.)

**Čestit Božić
i sretna nova godina!**

HDZ